

ING. ARH. ALIJA BEJTIĆ

BIBLIOGRAFIJA ŠAMPANIH RADOVA O SPOMENICIMA KULTURE U SARAJEVU

NAPOMENA: 1. Tekst u uglatim zagradama je popisivačev, 2. Štampa za koju se ne navodi mjesto izlaženja izlazila je u Sarajevu. 3. Ova bibliografija obuhvata radove do kraja god. 1954.

I

OPĆI PODACI

— ANDRIJAŠEVIĆ, NIKO: Staro Sarajevo.— Sarajevo, almanah Pregleda, Sarajevo 1928, str. 29—30.

Opći opis. Arhitektonski spomenici.

— ĐORĐEVIĆ, DR. VLADAN: Od Broda do Sarajeva na kiridžijskom konju. Jedna šetnja kroz Sarajevo prije devedeset godina. Iz uspomena Vl. Đorđevića. Život u Tašlihanu i Bezistanu. Ogladna škola prije devet decenija. — Jugoslovenska pošta, XI/1939, br. 2941 [28 I], str. 6.

Odlomci iz »Uspomena« dr-a Vladana Đorđevića.

— ĐORĐEVIĆ, DR. VLADAN: Uspomene. Kulturne sike iz druge polovine XIX veka. Knjiga prva. Novi Sad 1927. 8°. [Ćir.].

Na str. 7—20 članak Šjor Aleksa. Sarajevski Daskal iz polovine devetnaestog veka. U članku su donesene uspomene pisca o Sarajevu iz god. 1851—1854, kad je tu učio školu. Iz sadržaja: Moderna apoteka u Latinluku piščeva strica i oca Đoke. Opis Tašlihana i bezistana. O srpskoj školi i učitelju Aleksandru Šuškaloviću, kojeg su iz Pančeva dobavili sarajevski Srbi trgovci. Život u školi. Imena piščevih školskih drugova. Sijela i narodne pjesme. Selenje u Beograd na kraju treće školske godine (1854), kad mu je otac istupio iz suvlasništva apoteke i prepustio je svome bratu, a piščevu stricu.

— FILIPOVIĆ, DR. MIL[ENKO] S.: Vladislav Skarić, Sarajevo i njegova okolina od najstarijih vremena do austro-ugarske okupacije. — Politika [Beograd], XXXV/1938, br. 10.647 [16 I], str. 18. [Ćir.].

Prikaz knjige.

— KREŠEVLJAKOVIĆ, HAMDIIJA: O postanku i razvitku Sarajeva do 1878. — Večernja pošta, god. 1926, br. 1539 [20 VIII], str. 4; br. 1540 [21 VIII], str. 4; br. 1541 [23 VIII], str. 7; br. 1542 [24 VIII], str. 4; br. 1543 [25 VIII], str. 7; br. 1544 [26 VIII], str. 7.

Predavanje održano na kongresu nastavnika trgovačkih i građanskih škola u Sarajevu 5 VII 1926. Naslov trećeg nastavka: Sarajevo — esnafska republika. Četvrtog: Sarajevske kulturno-prosvjetne i religiozne ustanove. Petog i šestog: Zadnji dani Turaka u Sarajevu. — Sadržaj: Predhistorijsko doba. Rimsko doba. Dolazak Slavena i slobodna Bosna. Povijest Sarajeva. Prvi pisani spomenik. Pogibija Pavla Radinovića. Tursko doba. Prve veće gradnje. Zahvalnica Ferizbega. Sarajevo-kasaba postaje 1477 Sarajevo-šeher. Brzi napredak. Granice Sarajeva i gradnje džamija. Crkve [br. 1539]. — Početak zanata. Brusa bezistan. Husrevbegov bezistan. Tašlihan. Hanovi (karavan-saraji) [br. 1540]. — Dolazak Jevreja. Sarajevo-Haleb-Brusa. Najvažniji obrti. Organizacija esnafa. Sarajevo — esnafska republika [br. 1541]. — Propadanje esnafa. Banje. Sarajevski mostovi. Medrese. 180 mekteba. 170 džamija. Tekije. Turbeta [br. 1542]. — Biblioteke. Kovanje novaca u Sarajevu. Uprava. Stanovništvo. Požari i poplave. Mukata [br. 1543]. — Topal Šerif Osman paša (1860—1869) [br. 1544].

— KREŠEVLJAKOVIĆ, HAMDIIJA: Kupalište Ilidža. — Novi behar, III/1929—1930, br. 14—15, str. 221—223.

Povijest izgradnje i naseljivanja.

— KUŠAN, JAKŠA: Grad na Miljacki. [S 1 slikom]. — Sarajevo, almanah Pregleda, Sarajevo 1928, str. 30—31. [Ćir.].

Fizionomija Sarajeva. Opći opis.

— MALDINI, RUDOLF BARUN: Sa sarajevske tvrđave. — *Hrvatski planinar* [Zagreb], IX/1906, br. 7—8, str. 49—51.

— MANDIĆ, KOSTA: Sarajevo. — *Narodno jedinstvo*, ilustrovani zvanični almanah-kalendar Drinske banovine za budžetsku 1930/31 godinu. Godina prva, Sarajevo 1930, str. 193—194. [Ćir.]

Presjek kroz prošlost. Opći podaci.

— MANDIĆ, MIHOVIL: Sarajevo i okolina. Prilog domoslovlju Bosne i Hercegovine. *Školski vjesnik*, XIV/1907, str. 663—668, 871—897.

— M[ANDIĆ], M[HOVIL]: Iz davne prošlosti grada Sarajeva. — *Jugoslavenski list*, VI/1923, br. 77, 80, 81, 100, 108 [1, 6, 7 i 29 IV i 3V].

Sadržaj: I. Kulturno-historijske prilike sarajevske okoline. a) Predhistorijsko doba. b) Rimsko doba. c) Sredovječni kulturni ostaci. II. Postanak i razvoj mjesta. 1. Sarajevo u srednjem vijeku. 2. Za osmanlijskog doba (16, 17 i 18 vijek). Husrevbegovo doba. — Iz »kasabe« diže se »šeher« Sarajevo. — Podizanje trgovačkog i kulturnog života. — Princ Eugen Savojski napada Sarajevo. — Kuga, potresi i požari u Sarajevu.

— MLADENOVIĆ, LJUBICA: Sarajevo u doba turskog feudalizma. [Sa slikama.] Sarajevo od najstarijih vremena do danas, I, Sarajevo 1954, Izdanje Muzeja grada Sarajeva, str. 43—95.

Sadržaj: I. Urbanistički razvoj i arhitektura. Higijenske prilike. Stanovništvo. II. Ekonomika grada. Zanati. Trgovina. III. Društveni odnosi. Politički odnosi. IV. Materijalna kultura. Domaća kultura. Odelo. Oružje. V. Duhovna kultura. Pismenost i književnost. Umetnost. VI. [Zaključak.] — Literatura

— [MUHIBIĆ], MUSTAFA HILMI: Prilog istoriji Sarajeva. — *Glasnik Zemaljskog muzeja*, I/1889, sv. 1, str. 17—20.

— MUHIBIĆ MUSTAPHA HILMI: Beitrag zur Geschichte Sarajevos. — *Wissenschaftliche Mittheilungen aus Bosnien und der Hercegovina* [Wien], I/1893, str. 503—505.

Prevod članka iz *Glasnika Zemaljskog muzeja*, I/1889.

— PEROJEVIĆ, MARKO: Sarajevo i njegova okolina od najstarijih vremena do austro-ugarske okupacije. — *Jugoslavenski list*, XX/1937, br. 177 [3 VII], str. 7.

Prikaz istoimene monografije od VI. Skarica.

— PEROJEVIĆ, MARKO: Odgovor g. Vladislavu Skariću. — *Jugoslavenski list*, XX/1937, br. 182 [3 VIII], str. 7.

Vidi članak V. Skarića u ovom poglavlju.

— PETRONIUS [pseud.]: Staro Sarajevo. — *Večernje novosti*, I/1922, br. 6 [11 XII], str. 3; br. 7 [12 XII], str. 2; br. 8 [13 XII], str. 2—3; br. 9 [14 XII], str. 3; br. 11 [16 XII], str. 5; br. 12 [18 XII], str. 2; br. 13 [19 XII], str. 5; br. 14 [20 XII], str. 2; br. 15 [21 XII], str. 5.

Sadržaj: I. Kako je postalo Sarajevo? Našim Sarajlijama (uvod). Gdje je nekad bilo Sarajevo? Hođidjed. Postanak današnjeg Sarajeva. Prvi osnivač današnjeg Sarajeva. Odakle ime Sarajevo? — II. Razvoj i napredak Starog Sarajeva. Bistrik. Bašaršija i okolina. — III. Naziv nekih mahala, ulica i mostova. Naseobine u Skenderiji. Husrevbegov vakat. Opseg Sarajeva. Kako su postali nazivi nekih ulica. — IV. Neke interesantnosti iz Starog Sarajeva. Mostovi i seraji. Zanimljivosti u Sarajevu. Čudni ljudi u Sarajevu. Prva kovnica novca u Sarajevu. Glad i pomor u Sarajevu i Bosni. Život u Sarajevu.

— PINTO, B[ENJAMIN]: Vladislav Skarić: Sarajevo i njegova okolina od najstarijih vremena do austro-ugarske okupacije. Izdanje Opštine grada Sarajeva. — *Jevrejski glas*, X/1937, br. 40 [8 X], str. 2—5.

Prikaz knjige.

— SARAJEVO. — *Kalendar Gajret*, I/1324 (1906—1907), Sarajevo 1906, str. 154—156.

Opis i presjek kroz prošlost.

— SARAJEVO. — *Novi Trebević, veliki srpski ilustrovani kalendar u Bosni i Hercegovini za prostu godinu 1892, god. I, Sarajevo*, str. 90. [Ćir.]

Kraći opći opis uz sliku na str. 30.

— SARAJEVO. — *Vodič kroz II pokrajinski slet Sokola Kraljevine Jugoslavije*, Sarajevo 27—29 juna 1934, Sarajevo, str. 61—64.

Sadržaj: [Geografski smještaj i klima]. Postanak Sarajeva. Karakteristika Sarajeva. Znamenitosti Sarajeva.

— SARAJEVO [ćir.] — *Vodič kroz II. zanatlijsko-industrijsku izložbu održavanu od 27. juna do 6. jula 1924. pod visokim pokroviteljstvom Njegovog Veličanstva Kralja Aleksandra I. u Pravosudnoj palači u Sarajevu*, Sarajevo, str. 39—40.

Sadržaj: [Historijska izgradnja grada. Moderne zgrade. Kulturne i humane ustanove. Izleti u okolinu.]

— SARAJEVO od najstarijih vremena do danas. Izdanje Muzeja grada Sarajeva. I. Sarajevo 1954. 8°, str. 95 [sa slikama].

Sadržaj: Dr. Alojz Benac: Sarajevo kroz arheološke spomenike (do dolaska Turaka). — Ljubica Mladenović: Sarajevo u doba turskog feudalizma. — Sadržaj članaka vidi posebno pod prezimenima pisaca u ovom i IV. poglavlju.

— SARAJEVO, Grad — nekada i sada. — *Zadružni glasnik*, XV/1941, br. 3 [14 II], str. 3.

Sadržaj: Vratnik, najnaseljeniji dio Sarajeva. »Djevojačka česma« u Strošićima, na posljednjoj padini Zmajevca.

— SKARIĆ, VLADISLAV: Kratak pregled historije Sarajeva. — *Sarajevo, almanah Pregleda*, Sarajevo 1928, str. 1—3 [Ćir.].

— SKARIĆ, VLADISLAV: Sarajevo i njegova okolina od najstarijih vremena do austro-ugarske okupacije. Od —. [S više ilustracija.] Sarajevo 1937. Izdanje Opštine grada Sarajeva. Štamparija »Bosanska Pošta« Josip Bretler. 8°, str. 292, sa slikama, 5 planova i karti.

Sadržaj: [Predgovor]. A. Geografski pregled: Geografski položaj. Geološka građa. Orografija. Hidrografija. Klima. Flora. Fauna. Stanovništvo. — B. Historija: Predhistorijske epohe. Rimsko doba. Srednji vijek. Tursko doba: 1. Postanak Sarajeva. 2. Nagli razvitak varoši u 16. vijeku. 3. Kulturne prilike u drugoj polu 16. vijeka. 4. Sedamnaesti vijek i katastrofa godine 1697. 5. Počeci anarhije u prvoj polu 18. vijeka. 6. Kulturne i političke prilike u drugoj polu 18. vijeka. 7. Otpor protiv reformama. 8. Od 1850 g. Sarajevo je opet vezirska rezidencija. 9. Borba protiv austro-ugarske okupacije. — Prilog: Tumač brojeva na karti Sarajeva pri svršetku 16. vijeka.

— SKARIĆ, VLADISLAV: »Sarajevo i njegova okolina«. Odgovor gosp. Marku Perojeviću. — *Jugoslavenski list*, XX/1937, br. 181 [4 VIII], str. 6.

— SOKOLOVIĆ, OSMAN A[SAF]: Nekoliko zanimljivih bilježaka iz sarajevskog sudskog protokola od godine 964/5. po hidžretu. — *Osvit*, III/1944, br. 102 [6 II], str. 4—5.

Sadržaj: Sarajevo se izgrađuje. Velika kuga u Bosni i Sarajevu. Vezirova blagajna kao mjesto pohrane depozita. Kršćani kao zanatlije. Ranar (kirurg) u Sarajevu. Zarobljenik zaposlen u radnji kao opunomoćenik gospodarev. Bedelluk na hadž. Akindžija-nemusliman. Vlasi skitalice. Islamizacija. Trgovački spor zbog 113 volova. Uskubskog vakufa dućani u Sarajevu. Čuprija Isabegova u Sarajevu. Abesinski rob (Arap). Kredit kršćaninu. Kirija od Beograda do Sarajeva. O primanju šegrta na zanat. Cijena pirinču. Zemlja data na obradu. Prodaja zemlje na selu privolom seljaka. Zastara tužbe kod suda. Selo Petrovići — badži-karje (carina). Državni službenici.

— SOKOLOVIĆ, OSMAN A[SAF]: Još nekoliko zanimljivih bilježaka iz sarajevskog sudskog protokola od godine 964/5 po hidžretu. — *Osvit*, III/1944, br. 104 [20 II], str. 5.

— TRALJIĆ, SEID MUSTAFA: Sarajevski grad Vratnik. [S 5 slika]. — *Jugoslavenski list*, XX/1937, br. 227 [26 IX] — 239 [10 X].

Štampan i separat. 16°, str. 68.

— TRALJIĆ, SEID M[USTAFA]: Sarajevski grad na Vratniku. — *Novi behar*, VIII/1934—1935, br. 14, str. 231—232.

— TRUHELKA, DR. ĆIRO: Kratak prikaz historije Sarajeva. Preveo Vladislav Skarić. — *Sarajevski kompas*, god. 1921.

— VASOVIĆ, MILO: Kroz Šeher-Sarajevo. Svet živopisnih kontrasta na Baš čaršiji. Jesen u gradu minareta, čardaka, radioantena i fabričkih dimnjaka. [Sa slikom makete Begove džamije.] — *Pravda* [Beograd], XXXIV/1938, br. 12217 [16 XI], str. 5. [Ćir.]

— VRATNIK. Sa Vratnika u Sarajevu. *Nada*, IV/1898, br. 1, str. 15.

Uz 4 slike na str. 1, 12 i 13 od braće W. Lea i Ewalda Arndta.

— VUKOMANOVIĆ, OBREN: Sarajevo. [S 2 slike]. — *Prosveta*, XV/1931, br. 2, str. 36—39.

Historijsko-geografski podaci. Kratak pregled objekata »starog Sarajeva«.

— ZEKIĆ, DŽEMILA: Sarajevo, grad džamija. (Nekoliko refleksija). — *Muslimanska svijest*, I/1936, br. 22 [27 VII], str. 3.

— ŽIVKOVIĆ, MITA: Sarajevo. Prilog poznavanju srpskih krajeva i prilika. — *Bratstvo* [Beograd], IV/1890, str. 144—195. [Ćir.]

Zabilješke profesora Srpske pravoslavne gimnazije u Sarajevu devedesetih godina prošlog vijeka. Sadržaj: [Stanovništvo i zanimanja. Džamije. Hanovi i bezistani. Crkve. Srpske škole. Pašin konak. Političke prilike potkraj turske uprave. Sijela. Slave. Svadbe. Igre. Pjesma. Tok okupacije Sarajeva s tekstom narodne pjesme o Hadži Lojinoj buni.]

— ŽIVKOVIĆ, MITA: Sarajevo od svog postanka do danas. Napisao —. Požarevac 1894. Štamparija Mihaila Kostića. 8°, str. 160 s 12 slika [Ćir.]

Sadržaj: I. Istorija i geografija, II. Uprava i vlasti (Trgovački sud. Zemaljsko vijeće). III. Zgrade i znamenitosti (kuće, sobe, jelo i piće, čaršija i zanati). IV. Stanovnici: 1. Muhamedovci. 2. Pravoslavni. 3. Katolici. 4. Jevreji. 5. Cigani. Dodatak: Ime Bosna.

SARAJEVO U STRANIM PUTOPISIMA, IZVJEŠTAJIMA I DRUGIM ZNAČAJNIJIM DJELIMA

— ALFIREVIĆ, FRANO: Francuska knjiga o Sarajevu. Rene Peltje, »Sarajevo i njegova okolina« (Sarajevo et sa region). — *Pregled*, VIII 1934, knj. X, str. 517—522.

Prikaz knjige.

— ASBOTH, JOHANN VON: Bosnien und die Herzegovina. Reisebilder und Studien von —, Sectionsrath a. D. im Ministerium des kaiserlichen Hauses und des Aeuszern Mitglied des ungar Reichstages, Wien 1888. Verlag von Alfred Hölder. Druck von Friedrich Jasper in Wien. 4°, str. 488 sa slikama + statističke tabele i 4 geografske karte.

O Sarajevu na str. 11—12 (»Sarajevo«) i str. 164—210 (»Leben und Treiben von Sarajevo«).

— BATINIĆ, FRA M[IJO] N.: Njekoliko priloga k bosanskoj crkvenoj poviesti. Sabrao —. — *Starine Jugoslavenske akademije*, XVII/1885, str. 77—150.

Na str. 116—150 izvješće i putopis na talijanskom Athanasija Georgicea (Grgičevića) iz god. 1626. Podaci o Sarajevu na str. 126—127 i 147—148.

— BLAU, DR. OTTO: Reisen in Bosnien und der Hertzegowina. Topognrpnische und pflanzengeographische Aufzeichnungen von —. Mit einer Karte und Zusätzen von H. Kiepert. Berlin, Verlag von Dietrich Reimer, 1887. Druck von W. Pormetter, Berlin. v8°, str. VIII + 231 + geogr. karta Bosne i Hercegovine (i, posebno, okoline Sarajeva).

O Sarajevu (»Die Umgegend von Sarajevo«) na str. 1—16.

— BOPPE, AUGUST: Journal et Correspondance de Gedoy »le Turc« Consul de France à Alep (1623—1625), Paris, Plon-Nourrit et Cie, 1909 b. 8°, str. XXVIII+ 232.

Godine 1624 proputovao kroz Sarajevo i dao opis prilika u gradu. O tome vidi članak dr. Milenka Vesnića u ovoj glavi.

— BORDEAUX, ALBERT: La Bosnie populaire Paysages — moeurs et coutumes — mines. Par —. Ouvrage accompagne de 12 gravures et d'une carte. Paris [Librairie Plon] 1904. m8°, str. 303 sa slikama i 1 kartom.

Opis Sarajeva (s 1 slikom) na str. 197—222 s ovim sadržajem: Vue generale de Sarajevo. — Les rues, hotels, palais; la population, la musique bosniaque, le grand bazar, les mosquees, l'Eglise greque, l'Eglise catholique, l'administration. — Les environs, le pont du Chevrier, Ilidge, le mont Trebevitch. — La Save, depart de la Bosnie.

— BOROVIĆ, SVETOZAR: Durch Bosnien, Illustrierter Fuhrer auf der k. k. Bosna-Bahn und der bosnisch-hercegovinischen Staatsbahn Doboj — Siminhan. Mit 1 Karte, 1 Plan und 20 Ansichten. Von —, Hauptmann im k. k. Generalstabs-Corps. Wien 1887. Verlag der k. k. Bosna-Bahn. Druckerei »Steyermühle«. 8°, str. 101.

U leksikonskom opisu naselja uz prugu Brod-Sarajevo zaseban članak o Sarajevu na str. 65—73.

— BOSNIEN und Herzegovina. Ausgabe des Handelsministeriums. Abteilung für Bosnien und Herzegovina. Sarajevo 1927. Hrvatska tiskara d. d. 8°, str. 24 sa slikama.

Opis Sarajeva i okoline na str. 9 — 14, sa 6 slika.

— BOUE, AMI: Recueil d'itinéraires dans la Turquie d'Europe. Details géographiques, topographiques et statistiques sur cet empire. Par —, dr. en médecine, membre de la FAcadémie impériale des sciences etc. Tome I. et II. (Publié aux frais de FAcadémie impériale des sciences.) Vienne, 1854. v8°. I sv. str. VI + 354; II sv. str. XII + 352.

O Sarajevu u sv. II. na str. 137 — 140.

— [BÜRGER, HUGO]: Der Oesterreichische Llyd und sein Verkehrsgebiet. Officielles Reisehandbuch herausgegeben von der Dampfschiffahrts-Gesellschaft des Oester. Lloyd. Chefredacteur: Hugo Bürger, I. Theil: Istrien, Dalmatien, Herzegowina und Bosnien. Mit 91 Illustrationen, 3 Fahrplänen und einer geographischen Karte. Wien — Brünn — Leipzig [1901]. Druck und Verlag von Rudolf M. Rohrer. m8°, str. 166 sa slikama + karta jadranske obale s Bosnom i Hercegovinom.

O Sarajevu zaseban članak na str. 133—136, s 1 slikom.

— CAPUS, GUILLAUME: A travers la Bosnie et l'Herzegovine. Etudes et impressions de voyage. Paris 1896. 4°.

— CHAUMETTE-DES FOSSES, AMEEDÉ: Voyage en Bosnie dans les années 1807 et 1808. Par —, autrefois chancelier du consulat general de Bosne, etc. Paris, impr. de F. Didot, 1822. Str. VIII + 155.

O ovome putopisu govori dr. Milenko R. Vesnić (»Jedan rukopis o Bosni i Hercegovini«) u »Zori«, god. 1898. Vidi i članak M. S. Filipovića u ovoj glavi.

— E.: Iz putopisa Evlije Čelebije. Grad Sarajevo sredinom sedamnaestog stoljeća. Sarajevo je u šesnaestom i sedamnaestom stoljeću bio najveći i najljepši grad u Evropskoj Turskoj. — Jedan po-

droban opis Sarajeva prije nego ga je 1697 uništio princ Eugen Savojski. [Sa slikom Careve džamije.] — Novi list, III/1943, br. 505 [1 I], str. 9—10.

— EVANS, ARTHUR J.: Through Bosnia and the Herzegovina on foot during the insurrection, August and September 1875. With an historical review of Bosnia and a glimpse at the Croats, Slavonians and the ancient Republic of Ragusa. By —, B. A., F. S. A. With a map and fifty-eight illustrations from photographs and sketches by the author. London [Longmans, Green, and Co.] 1876. v8°, str. LXIII + 435 + 42 + table i zemlj. karte. Second ed. London 1877. v8°.

O Sarajevu (»The panic in Sarajevo«) na str. 234—282 (s 1 slikom).

— EVANS, J. LLOYD: British journalists' tour in the Adriatic & Bosna. By —, Editor and Proprietor of the »Warwick and Warwickshire Advertiser«. Warwick, 1907. Published by Evans & Co. 8°, str. 55.

O Sarajevu na str. 36—44.

— EVLIJA ČELEBI SEYAHATNAMESI. Cild V, Istanbul 1315.

Podroban opis Sarajeva na str. 427—441.

— [EVLIJA ČELEBIJA]: Iz »Evlja Čelebijina putopisa«. Preveo M[ehmed] R[emzi] Delić, — Domovina, 11/1921, br. 82 [11 VIII], str. 2—3; br. 92 [13 IX], str. 2—3; br. 95 [20 IX], str. 2—3; br. 96 [22 IX], str. 2.

Prevod je izlazio u više nastavaka, a u naznačenim brojevima je dio o Sarajevu s ovim sadržajem: Grad i tvrđava. Položaj tvrđave. Sarajevske građevine. Sandžaci su ovi. Saraji vezira i prvaka. Džamije [br. 82]. — Džamije. Škole. Mesdžidi. Škole za izučavanje Kur'ana. Škole za učenje hadisa. Osnovne škole. Cesme. Sebili. Rijeke. Bunarevi. Vodenice. Hamami. Karvansaraji. Bečarske odaje. Čaršija i bezištan. Mostovi. Bend. Priče. Boja, lice i oblici građanstva. Imena ljudi [br. 92]. Nošnja, žena i ljudi. Crkve. Imareta. Obrt i zanimanje. Žita i plodovi. Drveće. Jela. Voće i pića. Bašte i teferiči. Rudokopi. Bosanski jezik [br. 95]. — Račun. Turbeta [br. 96].

— [EVLIJA ČELEBIJA]: Iz Sejahatname Evlije Čelebije. Priopćio Šejh Sejfudin Fehmi efendija [Kemura]. — Glasnik Zemaljskog muzeja, XX/1908, str. 183—202, 289—342.

Prevod putopisa. Opis Sarajeva na str. 184—192.

— F[ILIPOVIĆ], M[ILENKO] S.: Sarajevo u 1808 godini. — Narod, V/1925, br. 21 [15 III], str. 2 [Ćir.]

Izvadak iz putopisa Amedee-a Chaumette - Des Fosses-a — prevod s kratkim uvodom.

— FILIUS: Eine Automobilreise durch Bosnien, die Herzegowina und Dalmatien. Reiseschilderung für Automobilisten mit 63 Abbildungen von —.

Wien [1908]. Verlag der Buchhandlung für Sport Fridrich Beck, Wien. m8°, str. 84.

Opis Sarajeva u posebnom članku (»Sarajevo und Ilidže«) na str. 46—52, sa 6 slika.

— FRANČIĆ, PROF. DRAGUTIN: S đacima kroz Bosnu-Hercegovinu, Crnu Goru, Dalmaciju, Jadransko more, Istru i zapadnu Hrvatsku. — Školski vjesnik, V/1898, str. 66—77, 230—250, 378—388, 597—609, 888—923.

Na str. 378—388, 597—609 i 888—897 vrijedan opis Sarajeva i okoline. Putopis poslije štampan i u zasebnoj knjizi s ilustracijama pod naslovom S đacima kroz Bosnu-Hercegovinu, Crnu Goru, Dalmaciju, Jadransko more, Istru (Trst, Mletke, Rijeku) i Hrvatsku. Napisao —. Donja Tuzla, Tiskara N. Pissenbergera i J. Schnurmachera komanditnog društva, 1901. 80, str. XXXII + 464, sa slikama. — Podaci o Sarajevu i okolini na str. 46 — 86, s 10 slika.

— GUIDE de la Bosnie et l'Hercegovine. Edité par Gouvernement de la Bosnie-Hercegovine. 1914 Imprimerie »Sarajevoer Tagblatt«. 8°, str. 31, sa slikama.

O Sarajevu i okolini zaseban članak na str. 17—26, s 3 slike.

— GUIDLIBRO. Esperanta — tra Bosnio kaj Hercegovino. Eldonis »La Stelo Bosnia«, Asocio de la Bosnia-Hercegovina esperantistaro en Sarajevo. 1911. m8°, str. 34, sa slikama.

Zaseban članak o Sarajevu i okolini na str. 8—28, sa 16 slika.

— [HADSCHI CHALFA, Mustafa ben Abdalla]: Rumeli und Bosna. Geographisch beschrieben von —. Aus dem Türkischen übersetzt von Joseph von Hammer. Wien, 1812. str. XVI + 198.

— [HADŽI KALFA]: Hadži-Kalfa ili Čatib čelebija, turski geograf XVII veka o Balkanskom poluostrvu. S pomoćnim beleškama i objašnjenjima priložio St[ojan] Novaković. — Spomenik srpske kraljevske akademije, XVIII 1892.

Podaci o Sarajevu u prevodu na str. 79.

— HEIMER, DR. AUGUST: Genom Bosnien och Hercegovina. Jonkoping 1904.

O Sarajevu, Ilidži i Varešu posebno, II. poglavlje.

— HOERNES, DR. MORIZ: Dinarische Wanderungen. Cultur- und Landschaftsbilder aus Bosnien und der Herzegovina von —. Mit 50 zum Theile nach Skizzen des Verfassers angefertigten Abbildungen und einer Karte. Wien, 1888. Verlag von Carl Graeser. 8°, str. VI + 364 sa slikama i kartom. — Zvete Auflage, Wien 1894. 8°.

O Sarajevu zasebno, II. poglavlje na str. 78—106 s ovim sadržajem: I. Das Quellbecken der Bosna. —

Entstehungen der heutigen Stadt. — Feuer, Wasser und Pest. — Princ Eugen in Sarajevo. — Zustände im XIX Jahrhundert. — II. Stadtbild. — Bauliche Wahrzeichen. — Stadttheile. — Rundgang am rechten Ufer der Miljačka. — Oeffentliche Gebäude und Anstalten. — Abendländischer Firniss. — III. Demokratischer Anstrich des Volkslebens. — Türkische und christliche Frauen und Mädchen. — Landvolk in der Stadt. — Die bosnische Bäuerin. — Einheimische Würdenträger. — Slavisch-muhammedanische Nationalgesichter.

— [IZVJEŠTAJ biskupa Marijana Maravića o svojoj diecezi god. 1655.] P. Eusebius Fermendžin: *Acta Bosnae etc.* [Monumenta spectantia historiam Slavorum meridionalium, Vol. 23], Zagrabiae 1892, pp. 475—480.

Izvjestaj o Sarajevu na str. 476.

— JELAVIĆ, VJEKOSLAV: Doživljaji Francaza Poullet-a na putu kroz Dubrovnik i Bosnu (godine 1658). Priopćio —. — *Glasnik Zemaljskog muzeja*, XX/1908, str. 23—75.

Francuski tekst i prevod, ćir. »Opis grada Sarajeva« na str. 54—72.

— KADIĆ, A[LIJA]: Sarajevo prije 270 godina. (Po Evlija Čelebiji). — *Gajret*, god. 1927, br. 7, str. 110—111; br. 8, str. 126—127. — *Pregled*, I/1927, br. 18, str. 9—10. [Ćir.]

KAPIĆ, J[URAJ]: Sa putovanja. Od Senjske Rijeke do Beča, Budimpešte i Zagreba. Od Splita do Trsta te preko sve Italije. Po Hercegovini i Bosni. U Splitu 1900. 8°, str. 300.

Na str. 281—282 opis Begove džamije i čaršije u obliku književnih pisama.

— KEMF, JULIJE: Od Save do Adrije Bosnom i Hercegovinom. Crtice za mladež. Napisao —. Sa pedeset slika [Knjižnica za mladež Hrvatskog pedagoško-književnog zbora, knjiga XXXVII]. Zagreb 1898. Naklada Hrv. pedagoško-književnog zbora. Tiskara i litografija C. Albrechta [Jos. Wittasek]. 8°, str. 122 sa slikama. Treće izdanje u Zagrebu god. 1923.

O Sarajevu i Ilidži na str. 67—88.

— KLAIĆ, VJEKOSLAV: Bosna. Podaci o zemljopisu i povijesti. Sabrao ih i poredao —. Prvi dio: zemljopis. Sa devet slika i dvie geografske karte. [Poučna knjižnica »Matice Hrvatske«, knj. III]. Zagreb 1878. Naklada »Matice Hrvatske«. 8°, str. XV + 222.

O Sarajevu na str. 145—150.

— LUKŠIĆ, ABEL: Bosnien und die Hercegovina. Kurzgefasste Darstellung aller geographischen, volkswirtschaftlichen und socialen Verhältnisse dieser Länder nebst vollständigen Lexicon aller Stadte und wichtigeren Orte mit möglichst genauer Angabe der Einwohnerzahl nach

Religiosbekenntnissen, aller bedeutenderen Flüsse, Seen, Heilquellen, Gesundbrunnen, Gebirge, Bergwerke, Klöster, historisch-interessanter Burgen und Burgruinen, der schönsten Gebirgsparthien und aller wichtigeren Objekte, mit besonderer Berücksichtigung der Strassen und anderen Communicationen, nebst vielen volkswirtschaftlichen und historischen Daten. Mit Benützung des besten Quellenmaterials und auf Grund persönlicher Reisen verfasst von —, Besitzer des goldenen Verdienstkreuzes mit der Krone, der Kriegsmedaille und eines kais. russischen Ehrenringes in Brillanten. Prag. 8°, str. VIII + 118.

O Sarajevu, Sarajevskom polju i Ilidži zasebni enciklopedijski članci na str. 86—91 i 56.

— MALDINI, WILDENHAINSKI, RUDOLF BARUN: Bosna i Hercegovina. Napisao —. Uredio Vjekoslav Novotni. Sa 136 slika. Na svijet izdalo Hrvatsko planinarsko društvo, Zagreb 1908. Tisak Antuna Scholza. 4°, str. XX + 157 + VII.

Opis Sarajeva i okoline na str. 1—38 s 15 slika. Sadržaj: Sarajevo. Sa sarajevske tvrđave. Ulaz na Trebević. Kozija ćuprija. Na izvoru Mošćanice. Na izvoru Miljačke. Slap Skakavac. Na izvoru Bosne.

— M[ANDIĆ], K[OSTA]: Sarajevo oko god. 1650. — Kralj Dobrović. — Husrev paša — Stotinu sedamdeset i šest vodenica — Miševi i mačke — Šta jedu i piju Sarajlije — »Mnogo je djece, da ih Bog pozivi« — Okean od ljudi. — *Jugoslavenski list*, XIV/1931, br. 163 [5 VII], str. 10—11.

Ćitati iz putopisa Evlije Čelebije (iz prevoda D. S. Cohadžića).

— MANDIĆ, KOSTA: Prvi turisti Francuzi u Sarajevu po austro-ugarskoj okupaciji. [Ćir.] — *Ugostitelj*, I/1953, br. 7—8, str. 244—249.

Prevod impresija o Sarajevu Viconte de Caix de Saint Aymour-a, koji je bio u Sarajevu u maju 1879, a svoja opažanja objavio u »Revue de Deux Mondes«-u.

— MANDIĆ, KOSTA: Šta je prije 70 godina o Sarajevu rekao jedan turista iz Holandije. — *Ugostitelj*, I/1953, br. 9, str. 291—294.

Skraćen prevod predavanja Holandeza H. T. van Lenen Martinet-a, koji je bio u Sarajevu god. 1883.

— MARGE, PIERRE: Voyage en Dalmatie, Bosnie-Hercegovine et Montenegro. Par —. Ouvrage orne de 56 gravures hors texte. Troisieme edition. Paris, Librairie Plon, Plon-Nourrit et Cie. imprimeurs-editeurs, 1912. m8°, str. IX + 373 + slike na zasebnim tablama.

Opis Sarajeva i okoline na str. 289—315 (s 4 slike) s ovim sadržajem: Ilidže. Sarajevo. Le bazar. Le musee. La cite, en bois. La Miliatshka. Les mosquées. Macabres jardins publics.

— MATKOVIĆ, DR. PETAR: Dva talijanska putopisa po balkanskom poluotoku iz XVI vijeka. — *Starine Jugoslavenske akademije*, knj. X/1878, str. 201—256.

Priopćen tekst putopisa. Sadržaj: I. Descrizione del viazo de Constantinopoli 1550 de ser Catharin Zen, ambassador straordinario a sultan Soliman, e suo ritorno. II. Descrizione del viaggio per terra di Constantinopoli e della cose principali del paese. — Podaci o Sarajevu u Zenovu putopisu, str. 206 i 244.

— MATKOVIĆ, DR. PETAR: Putovanja po balkanskom poluotoku XVI vijeka. II. Putovanje B. Kuripešića, L. Nogarola i B. Ramberta. — *Rad Jugoslavenske akademije*, knj. LVI/1881, str. 141—232.

Kuripešićevi podaci iz god. 1530 i Matkovićeви komentari o Sarajevu i okolini na str. 160—166.

— MATKOVIĆ, DR. PETAR: Putovanja po balkanskom poluotoku XVI. vijeka. V. Putovanje Katarina Zena g. 1550. — *Rad Jugoslavenske akademije*, knj. LXII/1882, str. 87—133.

Zenovi podaci i Matkovićeви komentari o Sarajevu i okolini na str. 94—96.

— MAURER, FRANZ: Eine Reise durch Bosnien, die Saveländer und Ungarn. Von —. Berlin, 1870. Carl Heymann's Verlag. 8°, str. 431 + karta Bosne. Zweite Auflage, Berlin 1875. 8°.

O Sarajevu na str. 341—388.

— M[ILOBAR], DR. F[IRAN]: Dva savremena izvještaja o Bosni iz prve polovine XVII stoljeća. Priopćio —. — *Glasnik Zemaljskog muzeja*, XVI/1904, sv. 2, str. 251—266; sv. 3, str. 449—456. [Ćir.]

Izvještaji biskupa Marijana Maravića od 15. III. 1655 i patra Bartolomeja Kašića od 1612—1618. O Sarajevu podaci u Maravićeви izvještaju na str. 253.

— [MIŠKOVIĆ, JOVAN]: Kroz Bosnu, Hercegovinu i Boku Kotorsku (putne, vojno-geografske i druge beleške). — *Godišnjica Nikole Čupića*, XVI/1896, str. 175—222. [Ćir.]

Podaci o Sarajevu na str. 179—184.

— MORGAN, CAMILLO: Dalmatien, Bosnien, Herzegowina, Montenegro und die Jonischen Inseln. Praktischer Reiseführer von —, Vizepräsident des Bundes deutscher Forscher, Ritter mehrerer Orden. Mit 5 Karten. [Griebens Reiseführer, Band 161], Berlin W., Albert Goldschmit, 1912. m8°, str. VI + 226.

Opis Sarajeva i okoline na str. 129—137.

— PELLETIER, RENE: Chez les Yougoslaves, de la Save à l'Adriatique, Sarajevo et sa region. Avec de nombreuses illustrations hors-texte et plusieurs croquis (carte et plan). Preface de Paul

Labbé, Secrétaire General de l'Alliance Française. Aux Editions des »Belles-lettres« de la Société Guillaume Bude. Paris 1934. 8°, str. XIX + 273, sa slikama i planom grada (bez mjerila).

Sadržaj: Introduction. La Yougoslavie. Coup d'oeil explicatif sur l'Etat actuel. Plusieurs religions, une nationalité. Orient et Occident. Sarajevo, Son histoire. Promenades et flaneries. La Caršija. Les milieux traditionnels. Les musulmans. Les milieux traditionnels, les catholiques. Les milieux traditionnels, les israelites. Survivances pittoresques de vieilles croyances populaires. La poésie populaire. Cuisine nationale. Vision d'Occident. La ville moderne. Saisons. Villes principales de province. L'Hercegovine. L'Adriatique yougoslave.

— POJMAN, JULIUS: Illustrierter Führer durch Bosnien und die Herzegowina. Von —. [A. Hartleben's illustrierter Fuhrer, No 56.]. Wien und Leipzig. [Erste Auflage] 1903. Zweite, vollkommen neu bearbeitete Auflage, 1907. Dritte Auflage, 1910. Vierte Auflage, Mit 55 Illustrationen, 2 Plänen, einer Übersichts — und einer Längenprofilkarte, 1913. A. Hartleben's Verlag. m8°, str. XVI + 112 + 40.

Opis Sarajeva i okoline u posebnom članku na str. (IV izdanja) 37—58, s 10 slika i planom Sarajeva u 3 boje razmjera 1 : 17.000.

— PREINDLSBERGER-MRAZOVIĆ, MILENA: Bosnisches Skizzenbuch. Landschafts und Kultur-Bilder aus Bosnien und der Hercegovina. Von —. Illustriert von Ludiwig Hans Fischer. Dresden — Leipzig, 1900. Druck und Verlag von E. Pierson, Dresden. 8°, str. XVI + 338, sa slikama.

O Sarajevu i bližoj okolini II. i III. poglavlje (»Die Stadt des Eroberers«, »Das Quelland der Bosna«) na str. 19—26, s 9 slika.

— [QUICLET, M.]: Les voyages des M. Quiclet à Constantinople par terre Enrichis d'annotations par le sieur P. M. L. A Paris, chez Jean Prome, proche le grand Portail des Augustins du grand Conuent, au bon Pasteur. M. DC. LXIV. Avec privilege.

O Sarajevu posebno poglavlje »Description de la ville de Bosna-Serai«. Tekst i prevod dijela o Bosni objavio dr. Ciro Truhelka u *Glasniku Zemaljskog muzeja*, XVII/1905, str. 415—440.

— RAČKI, DR. FRANJO: Prilozi za geografsko-statistički opis bosanskog pašaluka. Priopćio prvi član —. — *Starine Jugoslavenske akademije*, knj. XIV/1882, str. 173—195.

Opis bos. pašaluka iz doba nešto prije god. 1624 te putopis Frana Batrušića i Ivana Divniću od Šibenika do Livna i Skoplja (u Bosni) god. 1574. Priopćeni tekstovi na talijanskom. Podaci o Sarajevu u prvom prilogu, str. 188.

— REISEROUTEN in Bosnien und der Herzegovina. Illustrierter Führer, Wien, Pest, Leipzig [Erste Auflage], 1892, Mit 58 Abbildungen, einem

Plane von Sarajevo und eine Karte. 8°, str. VIII + 128. Zweite, berichtigte und wesentlich vermehrte Auflage, Mit 68 Abbildungen, 1895. A. Hartleben's Verlag. m8°, str. 150, sa slikama i dvije karte.

O Sarajevu i bližoj okolini sa str. 67–87 I. izdanja i str. 52–88 II. izdanja, sa 12 slika.

— RENNER, HEINRICH: Durch Bosnien und die Hercegovina kreuz und quer. Wanderungen von —. Mit 35 Vorbildern, 253 Abbildungen im Text von W. L. Arndt, E. Arndt-Čeplin u. A. sowie nach photographischen Aufnahmen und einer Uebersichtskarte. Berlin. Erste Auflage 1896. Zweite Auflage 1897. Geographische Verlagshandlung Dietrich Reimer [Ernst Vohsen]. Druck von Otto Elsner, Berlin. v8°, str. 481, sa slikama + karta Bosne i Hercegovine.

O Sarajevu, Ilidži i vrelu Bosne pet zasebnih članaka (»Sarajevo«, »Leben und Treiben in der bosnischen Hauptstadt«, »Aus dem bosnischen Leben und Lieben«, »Die Neuzeit in Sarajevo«, »Eine Perle Bosniens«) na str. 42–103, s 42 slike.

— RENNER, HENRIK: Herceg-Bosnom uzduž i poprijeko. Putovanja —. S trideset i pet ilustracija po slikama W. L. Arndta, E. Arndt-Čeplina i dr. te po fotografskim snimcima. S geografskom kartom. Privolom piščevom preveo s drugog njemačkog izdanja Isa Velikanović. Mitrovica 1900. Naklada Hrvatske dioničke tiskare [N. Dogan]. v8°, str. IV + 557, sa slikama + karta.

O Sarajevu, Ilidži i Vrelu Bosne pet zasebnih članaka (»Sarajevo«, »Kako se živi i posluje u bosanskom glavnom gradu«, »Iz bosanskog živovanja i ljubovanja«, »Novo doba u Sarajevu«, »Biser Bosne«) na str. 48–120, s 42 slike.

— RÓSKIEWICZ, JOHANN: Studien über Bosnien und die Herzegovina. Von —, k. k. Major im Generalstabe. Mit elf Abbildungen in Holzschnitt und einer lithographierten Karte. Leipzig und Wien 1868. Druck von F. A. Brockhaus, Leipzig. 8°, str. 420 + karta Bosne i Hercegovine.

Poseban članak o Sarajevu na str. 175–191 s 1 slikom.

— SARAJEVO u američkoj reviji. Jedan zanimljiv napis. — Novi dani. — Večernja pošta, IX/1930, br. 2619 [8 III], str. 2.

Prevod iz »posljednje sveske« bostonske revije »Christian Science Monitor«.

— SCHWEIGER-LERCHENFELD, AMAND FREIH. V.: Bosnien. Das Land und seine Bewohner. Geschichtlich, geographisch, ethnographisch und social-politisch geschildert von —. Mit 8 Original-Illustrationen und einer kolorierten Uebersichtskarte. Wien 1878. Druck u. Verlag von L. C.

Zamarski. 8°, str. 198 + karta. Zweite Auflage, Wien 1879.

Opis Sarajeva na str. 68–72 I. izdanja.

— SMOLE, DR. LEO: Die neuen Reichslande Oesterreich-Ungarns Bosnien und die Herzegovina. Von —. Mit 40 Illustrationen. [Illustrierte Länder und Völkerkunde, Bd. I.]. Prag und Wien 1909. Verlagshandlung »Storia«. 8°, str. X + 159.

O Sarajevu na str. 77–90 sa 6 slika.

— STANOJEVIĆ, MIH[AJLO] M.: Kroz Bosnu i Hercegovinu. Beograd 1902. (Ćir.)

— STRAUZ, ADOLF: Bosnien. Land und Leute. Historisch - ethnographisch - geographische Schilderungen von —. Wien, I. Band 1882, II. Band 1884. Druck und Verlag von Carl Gerold's Sohn. 8°, I. sv. str. VIII + 340, II. sv. str. VIII + 328.

Opis Sarajeva i iscrpniji podaci o sarajevskoj čaršiji u sv. I., str. 53–67.

— TŘESTÍK, JAN: Ku břehům Adrie. Od Sarajeva do Dubrovníku. I. Sarajevo. — II. Krajem bogumilů. — III. Mostar. — IV. Na doliní Neretve. — V. Dubrovnik. Líči. — S ilustriciemi dle fotografií a kreseb K. Liebschera, L. Kuby a Fr. Topiča. Tiskem a nákladem J. Otty v Praze. 1897. v8°, str. 141, sa slikama.

O Sarajevu i bližoj okolini posebno, I. poglavlje, str. 7–43, s 20 slika.

— TRUHELKA, DR. ČIRO: Opis Dubrovnika i Bosne iz god. 1658. [Ćir.] — Glasnik Zemaljskog muzeja, XVII/1905, str. 415–440.

Francuski tekst putopisa M. Quiclet-a i Truhelkin prevod s uvodom. »Opis grada Sarajeva« na str. 427–433.

— VELC, FERDINAND: Průvodce Bosnou a Hercegovinou. Sestavil —. S markou a 65 vyobrazeními. Vydal Klub českých turistů v Praze, 1907. V komisi Knihkupectví Fr. Rivnáče v Praze. m8°, str. VIII + 152 + karta Bosne i Hercegovine i plan Sarajeva na istoj karti.

O Sarajevu i bližoj okolini zasebno, III. poglavlje pod naslovom »Sarajevo a okoli« na str. 33–58, s 12 slika.

— VESNIĆ, DR. MILENKO: Jedan Francuz u Sarajevu 1624 godine. — Bosanska vila, XXV 1910, br. 3–6, str. 58–60. [Ćir.]

Izvadak iz putopisa Francuza Gedoyna.

— WEGWEISER durch Bosnien und die Herzegovina. Im Selbstverlage der bos.-herceg. Landesverwaltung. [Sarajevo] 1910. Buchdruckerei

und Lithographie Vogler i dr., Sarajevo. 8°, str. 32, sa slikama.

O Sarajevu zaseban članak na str. 16–26, sa 16 slika.

— ZEDLITZ, FREIHERRN VON: Blicke auf Bosnien, Rascien, die Herzegovina und Servien bei

der Fortsetzung des Russisch-Türkischen Kriegs im Jahre 1829, von dem —, Mitglied und z. Z. einer der Beamten zu Berlin. Berlin, im Verlage der Bossichen Buchhandlung, 1829. Gedruckt bei E. Feister und W. Eisersdorf, Berlin. m8°, str. 106. O Sarajevu na str. 71–72.

III

TURISTIČKI VODIČI KROZ SARAJEVO

— [DIZDAR, HAMID]: Sarajevo i njegova okolica. [S više slika u tekstu.] Sarajevo 1947. m8°, str. 37 + 19 oglasa.

— FLACHS, ADOLF: Illustrierter Führer durch Sarajevo und Umgebung. Mit 5 Illustr. und einem Dolmetsch. Sarajevo 1892. Commissions Verlag von J. Königsberger. Druck von Johann L. Bondi & Sohn, Wien. Str. 31.

— FÜHRER. Kleiner — durch Sarajevo und Umgebung. Praktischer Führer für Vergnügungsreisende. Mit dem neuesten Plane von Sarajevo. Sarajevo. Verlag der Buchhandlung B. Buchwald & Co. m8°, str. 16 + višebojni plan grada vel. 57,00 X 29,40 cm.

Vodič štampan između god. 1894 i 1914. Na poleđini *Strassen-Verzeichnis*.

— FÜHRER. Neuester — durch Sarajevo mit einem Plan. Verlag J. Studnička & Co., Sarajevo, Rudolfsgasse. Buchdruckerei »Bosn. Post«. m8°, str. 7 + plan grada.

U rijetkom primjerku, koji sam imao pri radu, istrgnut plan, i o njemu stoga ne donosim podataka.

— MANDIĆ, DR. MIHOVIL: Sarajevo (sa planom grada i slikama). Napisao —, kustos Zem. muzeja. (»Knjižnica Otadžbine«). Dionička štamparija d. d., Karlovac, 1923. 16°, str. 56, sa 6 slika i jednobojnim planom grada bez oznake mjerila.

Knjiga je rađena kao vodič profesorima-vodičima đačkih izleta. Sadržaj: Predgovor. Sarajevo i okolina: I. Opći pregled. A. Topografija. B. Klima. C. Povijest. Kratak plan za razgledanje grada. Popis ulica.

— MIRALEM, EDHEM: Ljepote Sarajeva i njegove okoline. Schonheiten von Sarajevo und Umgebung, Sarajevo 1935. Državna štamparija. 8°, str. 29 + 29, sa slikama u tekstu i na tablama.

Druga polovina knjige na njemačkom s napomenom: Übersetzt vom Prof. V. Grujić. Sadržaj: Ljepote Sarajeva i njegove okoline. Izjava stranaca o ljepotama Sarajeva. Trebević. Pale. Jahorina. Romanija. Kasindo. Banja Iliđža. Visoko. Kratki pregled istorije Sarajeva.

— SARAJEVO. Edited by Putnik Co. Ltd. Beograd—Sarajevo (Putnik Guides 3.) 8°, str. 32, sa 28 slika.

Bez oznake godine i mjesta štampanja. Sadržaj: Sarajevo from its beginning untill to day. Description of the town. Walks and excursions. Communications. Banks. Information. Where to put up. Physicians help. Baths. Societes. Public Offices. Consulates.

— SARAJEVO. Kroz —. Trough Sarajevo. Sarajevo 1950, na srpsko-hrvatskom i engleskom. Izdanje Ureda za informacije pri Pretsjedništvu vlade NR BiH. Štamparski zavod »Oslobođenje«. 8°, listova 9.

Fotografije s tekstem ispod slika.

— SARAJEVO und Umgebung. Herausgegeben von »Rekord« Reklam-Bureau. Sarajevo [između 1928 i 1931]. [Omotni naslov]. Buchdruckerei Risto J. Savić. 16°, str. 32, sa slikama.

Vodič sadrži opis značajnijih objekata i ustanova s dobrim podacima. Autor nepoznat.

IV

ARHEOLOŠKI SPOMENICI PREHISTORIJE, RIMSKOGA DOBA I SREDNJEG VIJEKA

— BENAC, A[LOJZ]: Arheološka iskopavanja na Iliđži. — Odjek, IV/ 1950, br. 6 [juni], str. 3. [Ćir].

O najnovijim nalazima god. 1950.

— BENAC, DR. ALOJZ: Sarajevo kroz arheološke spomenike (do dolaska Turaka). [Sa slika-

ma.] Sarajevo od najstarijih vremena do danas, I, Sarajevo 1954, str. 7–42.

Sadržaj: 1. Prehistorisko doba: Butmir, Naklo u Vojkovićima, Gradac kod Kotorca, Sobunar — Debelo Brdo — Zlatište, Gradina, Fortica na Ravnim Bakijama, Obhođa, Nahorevo, Močila, Veliki i Mali Orlovac. 2. Rimsko doba: Iliđža, Blažuj, Crkvina kod sela Osijek, Stupsko brdo. 3. Srednji vijek.

— [BENAC, DR. ALOJZ]: Najstariji poznati stanovnici Sarajeva i njihova kultura. Izvod iz predavanja —. [S 2 slike]. — *Oslobođenje*, X/1952, br. 1691 [29 III], str. 7.

Iz predavanja na Narodnom univerzitetu u Sarajevu.

— C. Č.: Život u okolini Sarajeva prije nekoliko hiljada godina. — *Oslobođenje*, IX/1951, br. 1416 [13 V], str. 5.

— ČREMOŠNIK, DR. GREGOR: Nalazi iz rimskog doba na Stupu kod Sarajeva. Od —, kustosa muzeja. [Sa 6 slika]. — *Glasnik Zemaljskog muzeja*, XLII/1930, sv. II, str. 211—225.

O nalazima novca, temelja kuće, poklada od kuhinjskog posuda i raznog gospodarskog oruđa te grobova s oružjem.

— ĆURČIĆ, VEJSIL: Pale i okolina. — *Ugoštitelj*, I/1953, br. 7—8, str. 240—243.

O srednjovjekovnim nadgrobnim spomenicima i tragovima starih naselja u okolini.

— ĆURČIĆ, VEJSIL: Zanimljivi sredovječni spomenici iz okolice Sarajeva. — *Sarajevski novi list*, II/1942, br. 206 [10 I], str. 5; br. 208 [13 I], str. 6.

O srednjovjekovnim nadgrobnim spomenicima.

— FIALA, FRANJO: Predistorijska istraživanja na Sobunaru kod Sarajeva u god. 1891. Priopćio —. (Sa 16 slika). — *Glasnik Zemaljskog muzeja*, III/1891, knj. 4, str. 424—431. [Ćir.].

— FIALA, FRANJO: Izvještaj o iskopinama na Debelom Brdu kod Sarajeva god. 1894. Priopćio —. — *Glasnik Zemaljskog muzeja*, VII/1895, str. 123—137.

— FIALA, FRANJO: Prehistorički nahodaj u Naklu kod Vojkovića. Priopćio —. — *Glasnik Zemaljskog muzeja*, VI/1892, knj. III, str. 211—214.

— FIALA, FRANJO: Predistorijski nalazi na Sobunaru kod Sarajeva. Piše —. (Sa 34 slike). — *Glasnik Zemaljskog muzeja*, II/1890, knj. 2, str. 212—220. [Ćir.].

FIALA, FRANJO: Jedna prehistorička naseobina na Debelom Brdu kod Sarajeva. Priopćio —. (S 12 slika u tekstu i 16 tabli). — *Glasnik Zemaljskog muzeja*, VI/1894, str. 107—140.

— FIALA, FRANJO: Nova predistorijska naseobina kraj Sarajeva. — *Glasnik Zemaljskog muzeja*, I/1889, sv. 2, str. 92—93. [Ćir.].

— FIALA FRANJO: Prilozi arheologiji Bosne i Hercegovine. Piše —. (S 4 slike). — *Glasnik Zemaljskog muzeja*, I/1889, str. 89—92.

IV.: Kamena rukotvorina (artefakt) iz Vojkovića kod Sarajeva.

— GARAŠANIN, MILUTIN V.: Položaj Butmira prema preistoriskim nalazištima u Srbiji. — *Glasnik Zemaljskog muzeja*, N. S.; IV-V/1949—1950, str. 397—402.

Štampan i separat.

— GAVELA, BRANKO: O pitanju originalnosti i datovanju butmirske kulture. — *Glasnik Zemaljskog muzeja u Sarajevu*, N. S., god. 1947, sv. II, str. 1—11. [Ćir.].

Štampan i separat.

— ISKOPAVANJA. Arheološka — u središtu grada Sarajeva. Očekuju se zanimljivi nalazi na starom groblju »Carina« kod Marijin dvora. (S 2 slike). — *Novi list*, III/1943, br. 689 (11 VIII), str. 5.

O iskopavanju rimskih starina na Marijin-Dvoru.

— IVANIŠEVIĆ, PETAR S.: Stari grad. — *Bosanska vila*, II/1887, br. 18, str. 282—283. [Ćir.].

Opis grada Hodidjeda i narodna tradicija o njemu.

— KELLNER, I[VAN]: Römische Baureste in Ilidža bei Sarajevo von —. Mit 10 Tafeln und 127 Abbildungen im Texte. — *Wissenschaftliche Mittheilungen aus Bosnien und der Herzegovina*, Wien V/1897, str. 131—162.

Prevod iz *Glasnika Zemaljskog muzeja*, VII/1895.

— KELLNER, IVAN: Rimski građevni ostanci u Ilidžama kod Sarajeva. — (Sa 127 slika i 10 tabli u tekstu). — Napisao —. *Glasnik Zemaljskog muzeja*, VII/1895, str. 161—197.

— KOROŠEC, DR. JOSIP: Likovna umjetnost u Butmiru. — *Glasnik Hrvatskih zemaljskih muzeja u Sarajevu*, LIV/1942, str. 87—112.

— KREŠEVLJAKOVIĆ, HAMDİJA: Sarajevska okolina u prehistorijsko doba. — *Novosti [Zagreb]*, XXI/1927, br. 220 [11 VIII], str. 6.

O prehistorijskim lokalitetima u Butmiru, Zlatištu, Soukbunaru, Močilima i dr.

— NALAZ. Značajan arheološki — u Sarajevu. Na starom kršćanskom groblju kod Marijina Dvora iskopane rimske građevine, obložene moza-

ikom. — Starovječni sarkofag, bogumilski stećci i drugi značajni objekti. — Kontinuitet groblja od III—XIX stoljeća. — *Obzor* [Zagreb], god. 1939; br. 255 (7 XI), str. 2.

— PATSCH, DR. CARL: Novi i revidirani natpisi. (S 24 slike). Napisao —. — *Glasnik Zemaljskog muzeja*, VI/1894, str. 341—358.

Pored ostalih lokaliteta: Svrakino Selo, Ilidža, Blužuj, Kiseljak, Pazarić.

— PATSCH, DR. KARLO: Sarajevo za rimskog doba. — *Nada*, I/1895, br. 5, str. 94—95.

— PATSCH, DR. C[ARL]: Sarajevo in römische Zeit. — *Bosnische Post*, XIII/1896, Nr. 28.

— PETROVIĆ, JOZO: Zanimljiva poviestna otkrića u Hreši kod Sarajeva. [S 2 crteža]. — *Novi list*, III/1943, br. 570 (19 III), str. 5.

O nadgrobnim spomenicima na srednjovjekovnoj nekropoli u Hreši.

— RADIMSKÝ, W[ACLAV] UND M[ORITZ] HOERNES: Die neolithische Station von Butmir bei Sarajevo in Bosnien. Herausgegeben von bosnisch-hercegovinischem Landesmuseum. I. Band. Bericht von W. Radimsky. Vorwort von M. Hoernes. Mit einem Beitrage von C. Schröter. Wien 1895. 4°, str. 54. II. Band 1898. Druck und Verlag von Adolf Holzhausen.

— SCHRÖTER, C: Die Pflaurenreste aus der neolithische Landansiedlung von Butmir (in Bosnien). Wien 1895.

— SERGEJEVSKI, DIMITRIJE: Arheološki nalazi u Sarajevu i okolici. (S 25 slika). Napisao —. — *Glasnik Zemaljskog muzeja u Sarajevu*, N. S., sv. II/1947, str. 13—50.

Štampan i separat.

— SERGEJEVSKI, DIMITRIJE: Rimski natpisi novi i revidirani. (Sa 6 slika u tekstu). Napisao —. — *Glasnik Zemaljskog muzeja Kraljevine Jugoslavije u Sarajevu*, LII/1940, sv. I, str. 15—19.

O natpisima u Sarajevu na str. 15—19.

— VASIĆ, MILOJE M.: Datovanje Butmira. [S 13 slika]. — *Zbornik u čast Bogdana Popovića*, Beograd 1929, str. 295—316. [Ćir.].

— X: Šetnja kroz Sarajevo i okolicu prije 2000 godina. — *Jugoslavenski list*, XXI/1939, br. 69 (22 III), str. 6.

O ostacima rimske kulture u gradu.

— ZAPLATA, R[UDOLF]: Interesantno arheološko otkriće u Sarajevskom polju. Rimska varošica kraj Sarajeva. — *Politika* [Beograd], XXXIV/1937, br. 10.290 [16 I], str. 14. [Ćir.].

O rimskoj naseobini na Ilidži. Nalaz kamenog fragmenta s rimskim natpisom u temelju mosta na rijeci Željeznici.

— [ZA]PL[ATA], RUDOLF: Sarajevo u rimsko doba. Rimska ciglana na lijevoj obali Miljacke. Rimsko groblje kod Duhanske tvornice. Ilidžanski mozaici. — *Večernja pošta*, IX/1930, br. 2.606 [20 II], str. 4.

— ZAPLATA, RUDOLF: Sarajevo u rimsko doba. Rimske ciglane, vile i ljetnikovci u Sarajevu. Na mjestu današnjeg Sarajeva bilo je rimsko selo. Rimski grad se nalazio na Ilidži. Lice Sarajeva u rimsko doba. — *Jugoslavenski list*, XVI/1933, br. 212 [27 VIII], str. 9.

V

POSTANAK I OPĆI GRAĐEVNI RAZVOJ

1. Topografske karte (planovi) grada

— HOLLIK, R.: Sarajevo — Sarajevo. Verlag Leon Finci, Sarajevo. Naklada Leon Finci, Sarajevo. Višebojni plan vel. 50 X 40 cm. B. g. [štampan između god. 1914 i 1918].

Na gornjem i donjem rubu popis ulica. Na poleđini popis značajnijih objekata. Nova imena ulica [štampana naknadno, poslije god. 1918]. U naslovu druga riječ ćirilicom.

— KAJON'S Plan von Sarajevo und Umgebung. 1 : 10.000. Aufgenommen im Jahre 1906/7

Städtischer Geometer Wladyslaw Walichnowski. [Sarajevo, poslije 1907, a prije 1914]. Karta u višebojnom tisku s izohipsama, vel. 72 X 52,71 cm.

— NACRT. Džepni — grada Sarajeva s popisom ulica. Uredio Mustafa Džanić. Sarajevo. II. izdanje 1943. Tiskara Bosanska Pošta, Sarajevo.

Plan u crnotisku s popisom ulica i planom okoline Sarajeva. Vel. 37 X 48 cm. presavijeno na 16° format. Naslov na koricama. Mjerilo nije naznačeno.

— PIFFL, H[UGO]: Plan der Čaršia (Handwerkviertel) in Sarajevo. — Masstab 1 : 1875. Gez. v. — . Verlag von J. Studnička u. Comp. in Sarajevo. Karta vel. 27,5 X 38,3 cm. Ofset štampa. B. g. [štampano poslije g. 1896].

— PLAN. Priručni — grada Sarajeva s oznakom javnih i važnijih drugih ustanova. Mjera 1 : 6250. [Izdavač] Gradsko načelstvo Sarajevo, Statistički otdjel. Litogr. Čemažar i drug, Ljubljana [zastupstvo Trgovačka štamparija, Sarajevo]. [Sarajevo], Godine 1932. Višebojna štampa po kotarevima i popis ulica, vel. 92,5 X 64,2 cm, složeno na format 8°.

— PLAN von Sarajevo. Reduction der Catastral-Aufnahme aus dem Jahre 1882. Ausgeführt unter specieller Leitung des Vermessungs-Direktors durch eine Arbeitspartie der VI. Abteilung. Unterdirektor: Hauptmann Anton Knežević des Infanterie Regiments No. 33. Geometer: Hauptmann Josef Matasić des Infanterie Regiments No. 20. Adjunkte: Felix Naganowski. Gustav Riefs. Ludwig Tautscher. Masstab 1 : 3125 d. N. Photolithographie und Schnellpressendruck des k. k. Militär-geographischen Instituts zu Wien.

Vel. 139 X 195 cm. Višebojna štampa. Sječeno i u 4 mape na platnu.

— PLAN i adresar Sarajeva. Sarajevo 1949. Izdanje: Invalidsko preduzeće za prodaju knjiga, novina i papira. Sarajevo, 16°, str. 48 + oglasi i plan u prilogu.

U adresaru: nova imena ulica i trgova, brojevi telefona pojedinih ustanova i drugi komunalni podaci o gradu. »Priručni plan grada Sarajeva« u mjerilu 1 : 6250 i u dvoboju štampi [crno-crveno]. Na poleđini plana popis ulica. Kao izdavač plana naznačeno: Gradsko preduzeće za kolportażu u Sarajevu, 1949 g.

2. Postanak i građevni razvoj do god. 1878.

— AKA: Iz starog Sarajeva. — Večernja pošta, god. 1928, br. 2072 [26 V], str. 9.

Opći razvoj Sarajeva pod Turcima.

— FILIPOVIĆ, NEDIM: Neki novi podaci iz ranije istorije Sarajeva pod Turcima. — Pregled, časopis za društvena pitanja, god. 1953, br. 7—8, str. 67—76.

— K[AŠIKOVIĆ], N[IKOLA] T.: Kako je postalo Sarajevo. Narodno predanje. Zabilježio od Stevana Petrovića u Sarajevu — . — Bosanska vila, XXVI/1911, br. 7—8, str. 119. [Ćir.].

— KREŠEVLJAKOVIĆ, HAMDIIJA: Počeci kulturnog razvoja Šeher-Sarajeva. Sarajevo u doba Gazi Husrevbega (1521—1541). [S 3 slike].

— STUDNIČKA, ALOIS: Sarajevo. Sastavio i crtao — . Naklada J. Studničke i dr. Sarajevo [između 1926 i 1929]. Lit. Čemažar i drug, Ljubljana.

Zasebna karta, bez mjerila, vel. 62,7 X 44,2 cm. Na margini popis ulica. Višebojna štampa.

— SARAJEVO. Naklada J. Studničke i dr. Sarajevo. Mjerilo? Kriegsausgabe. Druck der »Sarajevska tiskara i litografija« [Sarajevo, između god. 1914 i 1918]. Karta s popisom ulica, višebojna štampa, vel. 50,90 X 36,7 cm.

Na poleđini štampana poslije 1918 Nova imena ulica i naslov: Nacrt grada Sarajeva.

— SARAJEVO. Naklada J. Studnička & Co., Sarajevo. Klišej izradila Cinkografija Holjac, Sarajevo. Mjerilo? [Sarajevo, između 1936 i 1941]. Karta [s popisom ulica] u jednoj boji, vel. 66,70 X 47,7 cm, složeno u format 8°.

— TOURISTEN- u. Fremdenverkehrs-Karte der Umgebung von Sarajevo. Carte des touristes et des étrangers de l'environ de Sarajevo. Turistička karta sarajevske okolice [isto i ćir.]. Masstab, Echelle, Mjerilo 1 : 75.000. Sarajevo. Tiskara i litografija Vogler i drugovi. 1909. 8°, str. 15 [legende] + karta u višeboju štampi.

— WALNIY'S Plan von Sarajevo und Umgebung. 1 : 10.000 [Herausgegeben von] Universal-Hand- und Adressbuch von Bosnien und Hercegovina »Bosnische Bote«. [Izdao] Opći priručni i adreski koledar za Bosnu i Hercegovinu »Bosanski glasnik«. Ausgeführt im k. und k. militär-geographischen Institute [Wien]. Erste Auflage, Neuaufgabe, 1904. Karta u višeboju štampi s izohipsama, vel. 77,3 X 53,7 cm, složena u format 8°.

— Novosti [Zagreb], XXI/1927, br. 245 [4 IX], str. 7.

— KREŠEVLJAKOVIĆ, HAMDIIJA: Kako je postalo Sarajevo. Prvi sandžakbezi u Vrhbosni i njihove građevine. Prva građevna perioda. Piše — . Hrvatski list [Osijek], VIII/1927, br. 301 [30 X], str. 10.

— KREŠEVLJAKOVIĆ, HAMDIIJA: Sarajevo od Isabega do Husrevbega. Prva građevna perioda. — Novi behar, IV/1930—1931, br. 2—3, str. 33—35.

— KREŠEVLJAKOVIĆ, HAMDIIJA: Sarajevo do Gazi Husrevbega. — Spomenica Gazi Husrevbegove četirostogodišnjice, Sarajevo 1932, str. 3—8.

— MANDIĆ, DR. MIHOVIL: Postanak Sarajeva. [S 5 slika]. — Narodna starina [Zagreb], sv. 14., knj. VI, br. 1, Zagreb 1927 [izašlo 1929!], str. 1—14.

— PALDUS, [?]: Sarajevo. Ein Beitrag zur geschichtlichen Entwicklung der Stadt. — Wiener Zeitung, VIII/1909, No 182.

— [PEROJEVIĆ, MARKO]: Postanak Sarajeva i njegov teritorijalni razvitak u XV i XVI vijeku. — Jugoslavenski list, XIII/1930, br. 120 [25 V], str. 10.

Prikaz rada Vl. Skarića pod istim naslovom u Glasniku Zemaljskog muzeja. Dovodi se u sumnju misao, da je Vrhbosna identična sa Sarajevom. Ime pisca iz br. 125 [I VI] u članku o istoj temi.

— [PEROJEVIĆ], M[ARKO]: Postanak Sarajeva ili je li Vrhbosna identična sa Sarajevom. — Jugoslavenski list, XIII/1930, br. 125 [I VI], str. 9.

Odgovor Vl. Skariću na članak iz br. 123 [29 V]. Kritika mišljenja.

— SARAJEVO. Nekadašnje —. — Naša pravda, 11/1922, br. 53 [22 II], str. 2—3.

Veći članak s važnijim podacima.

— SKARIĆ, VLADISLAV: Postanak Sarajeva i njegov teritorijalni razvitak u 15. i 16. vijeku. [S 1 planom]. Napisao —. — Glasnik Zemaljskog muzeja, XLI/1929, sv. 2, str. 41—55. [Ćir.].

— SKARIĆ, VLADISLAV: Postanak Sarajeva i njegov teritorijalni razvitak u 15. i 16. vijeku. — Jugoslavenski list, XIII/1930, br. 123 [29 V], str. 4.

Odgovor na kritiku [Marka Perojevića] u br. 120 istog lista. Iznošenje novih dokaza, da je Sarajevo identično s Vrhbosnom.

— SKARIĆ, VLADISLAV: Vrhbosna je Sarajevo. Drugi odgovor mome kritičaru. — Jugoslavenski list, XIII/1930, br. 130 [7 VI], str. 5—6.

Iznošenje daljnjih dokaza protiv kritike [Marka Perojevića] u istom listu br. 125 [I VI].

— TRUHELKA, DR. ĆIRO: Bilješke o postanku Sarajeva. Piše —. — Nada, I/1895, br. 14, str. 263—265.

— ZAPLATA, R[UDOLF]: Bilješke o postanku Sarajeva. U srednjem vijeku u Bosni nema gradova. — Šta je prije bilo na mjestu današnjeg Sarajeva. — Prvi početci grada Sarajeva. — Odakle ime Sarajevo. — Razna mišljenja historičara. — Jugoslavenski list, XVI/1933, br. 218 [3 IX], str. 14.

3. Nazivi i prošlost ulica

— IMENA ulica u Sarajevu. — Bosanska vila, XIII/1898, br. 19—20, str. 310. [Ćir.].

Stare table naziva zamjenjuju se novim pa se predlažu jezični ispravci nekih naziva i da se ulici Čemaluši dade ime Sime Milutinovića.

— IME. Oko imena Hadži Lojine ulice. Akcija stanovnika Novog Sarajeva. — Jugoslavenski list, XIII/1930, br. 272 [23 XI], str. 5.

Za prijašnji naziv Gotina ulica po Gotti, koji je »prije 50 godina udario kamen temeljac Novog Sarajeva sagrađivši prvu zgradu u sadašnjem Novom Sarajevu.«

— M[ANDIĆ], K[OSTA]: Iz starog Sarajeva. U mahali »Ajas-paše«. [S 2 crteža]. — Oslobođenje, br. od 18 XI 1954, str. 6.

Sjećanje pisca o nekim objektima i radnjama u toj mahali za vrijeme austro-ugarske okupacije: Abinunova papirnica, obučarska radnja Mađžara Siladžija,

»Biro za posredovanje službe« (»prva berza rada u Bosni i Hercegovini«), prva ortopedska radnja u Bosni Mađžara Gubara, Lungmosova kavana te srpska ženska osnovna i viša djevojačka škola.

— NAMETAK, ALIJA: Nekoliko sarajevskih sokaka. Povijest njihovih naziva. [Sa skicama]. — Novi list, III/1943, br. 611 [9 V], str. 13.

— POVIJEST. Iz povijesti Sarajeva. Ulice Kralja Tvrtka i Silvija Kranjčevića. — Zadržni glasnik, XII/1938, br. 16 [10 IX], str. 2—3.

Članak napisan u povodu gradnje današnjeg željezničarskog nebodera u susjedstvu.

— POVIJEST. Iz povijesti Sarajeva. Ulice Magribija i Dolina. — Zadržni glasnik, XII/1938, br. 15 [25 VIII], str. 2—3.

Članak napisan u povodu gradnje željezničarskog nebodera kraj džamije Magribije.

URBANIZAM

— ANDRIJAŠEVIĆ, NIKO: Kakvo je Sarajevo i kakvo bi moralo biti? — Kroz Sarajevo. — Periferija daje poduku za poljepšavanje grada. — Jugoslavenski list, VIII/1925, br. 229 [4 X], str. 5.

O urbanističkim i arhitektonskim problemima. Pitanje regulacionog plana.

— BAUORDNUNG für Sarajevo [und jene Städte und Märkte in Bosnien und der Hercegovina, welche dieser Vorschrift durch eine Verordnung der Landesregierung ausdrücklich unterworfen werden. Genehmigt mit Allerhöchster Entschliessung] vom 14. Mai 1880. Wien. Druck und Verlag der k. k. Hof- und Staatsdruckerei, 1881, 4°, str. 26.

Naslov izvan uglatih zagrada na omotu i unutrašnjoj naslovnoj strani, a s onim u zgradama dat na 3. strani ispred teksta.

— BAUORDNUNG für die Landeshauptstadt Sarajevo. Sarajevo 1893. Druck der Landesdruckerei. 4°, str. 26.

— BAUTEN und Bauordnung in Sarajevo. — Bosnische Post, II/1885, Nr. 60 [26 VII], str. 2.

— BENDBAŠA. Kako će izgledati buduća —. [S 1 idejnom urbanističkom skicom.] — Sarajevski novi list, II/1942, br. 294 [25 IV], str. 5.

Urbanistička razmatranja.

— Č: Perspektive izgradnje novog Sarajeva. Izrađeni su prvi dijelovi regulacionog plana. [S 2 slike]. — Oslobođenje, V/1947, br. 161 [1 V], str. 16.

— D. S.: Kakvo je Sarajevo a kakvo bi moralo biti. Lijeva obala Miljacke. — Stambeni dio grada. — Potreba širokih ulica, sunca, života i zelenila. Careva džamija i rijaset kao primjer regulacije. — Sarajevski kotež. — Jugoslavenski list, VIII/1925, br. 271 [22 XI], str. 3.

Pitanje regulacionog plana.

— FINCI, ING. JAHIEL: O regulacionom planu grada Sarajeva. Urbanistički otdjel Ministarstva građevina pristupio je rješavanju regulacionog pitanja u Sarajevu. [S 1 idejnom skicom regulacije]. — Sarajevski dnevnik, II/1946, br. 261 [1 V], str. 14.

— GRABRIJAN, ARH. D[UŠAN]: Neboder — Aleksandrova — Baščaršija [S 2 skice]. — Jugoslavenski list, XXIII/1940, br. 135 [9 VI], str. 6.

Urbanistička razmatranja. Urbanističko rješenje u skicama arh. J. Neidhardta.

— GRABRIJAN, ARH. D[UŠAN]: Oko regulacije trga Kralja Petra. — Jugoslavenski list, XVIII/1935, br. 89 [14 IV], str. 6.

— GRABRIJAN, ARH. DUŠAN: Urbanističko rješenje sarajevskih trgova. [S 4 skice]. — Pravda [Beograd], XXXVII/1941, br. 13.047 [23 II], str. 18. [Čir.]

— GRABRIJAN, ARH. DUŠAN — arh. Juraj Neidhardt — prof. Zoran Didek: Sarajevo i njegovi trabanti. Arhitektonsko-urbanistička razmatranja uoči izrade nacrtu za regulaciju grada Sarajeva. [S više ilustracija]. — Tehnički vjesnik [Zagreb], LIX/1942, br. 7—9, str. 197—322.

— H[UŠIĆ], DŽ[AVID]: Gradsko zelenilo i prirodne ljepote okoline Sarajeva. [S 1 slikom]. — Oslobođenje, X/1952, br. 1674 [9 III], str. 6.

— MUFTIĆ, DR. HAZIM: Sarajevski parkovi. [S 1 slikom]. — Kalendar Narodna uzdanica, VII/1939, str. 61—68.

Pretvaranje groblja »Čekrekčinice« u park [današnji Veliki park].

— I. Š.: Građevno-arhitektonski razvitak Sarajeva. Sarajevo još nema regulacionog plana budućnosti. — Izgled pojedinih skupina zgrada. — Narod, I/1933, br. 11 [10 V], str. 5.

— [NEIDHARDT, ING. JURAJ]: Pred rekonstrukcijom Baščaršije. Sarajevska čaršija — kulturno i turističko žarište grada. [S 2 slike]. — Oslobođenje, IX/1952, br. 1919 [14 XII], str. 12.

— NEIDHRADT, PROF. J[URAJ] i ing. arh. Džemal Čelić: Treba li rušiti tekiju? Problem uređenja Bentbaše. [S 3 slike]. — 7 dana, II/1954, br. 43 [11 III], str. 1 i 9.

— IZLOŽBA elemenata regulacionog plana Sarajeva. [S 1 slikom]. — Oslobođenje, V/1947, br. 335 [22 XI], str. 5.

Izložba se otvara 22 XI 1947.

— KADIĆ, ING. MUHAMED: Žurna potreba regulatorne osnove Sarajeva. Bez regulatorne osnove nema suvremenog grada. [Sa slikama i crtežima]. — Sarajevski novi list, I/1941, br. 180 [7 XII], str. 5; br. 181 [8 XII], str. 5; br. 182 [10 XII], str. 5; br. 185 [13 XII], str. 5; br. 189 [18 XII], str. 5; br. 193 [23 XII], str. 5; br. 195 [24 XII], str. 5. — II/1942, br. 210 [15 I], str. 5; br. 213 [18 I], str. 5; br. 216 [22 I], str. 5.

Članak od drugog nastavka dalje ima različite naslove. Sadržaj: [I] Sve se u Sarajevu gradi s planom, osim — Sarajeva. Opasnost prometa [br. 180]. — II. Stambena bijeda i »divlje« četvrti. Grad bez parkova i igrališta. Kakav ne smije biti regulacioni plan. Grad bez radosti. Bespravno stanje. Opasnost od javnih radova [br. 181]. — [III] Od kritičnjaka do suvremenog grada. Prometni problem Sarajeva. — Transverzalni i međugradski automobilski promet. Rekonstrukcija Bentbaše i obale Miljacke. Gradski teretni kolodvor. Željeznički promet i pitanje stanice [br. 182]. — [IV] Osobni promet, motorni i pješački. Proširenje Pavelića ulice i pitanje prometa [br. 185]. — [V] Stambeno pitanje. Porodične ili najamne kuće [br. 189]. — [VI] Problem zelenih ploha, sportskih igrališta, kupališta i pošumljavanja okolice. Zelene plohe nisu »pluća grada«. Gdje se ne zelene parkovi — crne se groblja. Pitanje sportskih igrališta i stadiona. Sarajevska ljetna kupališta. Šume u okolini grada [br. 193]. — [VII] Sarajevska »zeleno politika«. »Bosna-Saraj« zeleni grad. Zašto se sijeku stabla? [br. 194]. — [VIII] Čuvanje starih spomenika. Što da se radi? Sarajevske bistre vode... Čuvanje građevnih spomenika. Sarajevske džamije. Rješenje okolice Begove džamije [br. 210]. — [IX] Brusa bezistan. Stari bezistan. Morića han. Sarajevske ćuprije. Šejh Sinanova tekija. Groblje i turbeta na Alifakovcu [br. 213]. — [X] Moderniziranje pseudoklasicističkih zgrada. — Zaključak. Svršetak [br. 216].

— KLAJČ, SMILJAN: Parkovi u Sarajevu. [Sa slikama i 5 skica.] Arhitektura [Zagreb], III/1949, br. 25—27, str. 56—59, 93—94.

— KOS, ALFRED: Regulacioni plan i građevinski pravilnik za grad Sarajevo. — Jugoslavenski list, XV/1932, br. 239 [31 VIII], str. 6.

Prijedlozi i apel ovlaštenog civilnog geometra za pojačanje rada na izradi regulacionog plana i građevinskog pravilnika.

— KOVAČEVIĆ, ING. ARH. Z[DRAVKO]: Urbanističko rješenje Titove ulice. [S 5 slika]. — 7 dana, I/1953, br. 9 [16 VII], str. 4.

O rješenju Projektantskog zavoda Sarajeva.

— M[ARTINIS], M[ARCEL]: Regulacioni plan Sarajeva i njegovi uređaji za šport. [S 1 idejnom skicom]. — Sarajevski novi list, I/1941, br. 72 [3 VIII], str. 5.

— MARTINIS, ING. MARCEL: O budućem trgu i spomeniku kralja Petra I. Oslobodioca. — Jugoslavenski list, XVII/1934, br. 11 [14 I], str. 10.

— MLADENOVIĆ, LJUBICA: Sarajevo u knjizi »Urbanizam kroz vekove. I. Jugoslavija« — Brazda, IV/1951, br. 6, str. 466—468. [Ćir.].

Kritika gornje knjige od arh. Dobrovića.

— PAPIĆ, RADIVOJ: Sarajevo, grad zelenila. Reportaža na malu temu. [S 4 slike]. — 7 dana, I/1953, br. 8 [9 VII], str. 6.

— PAVIČIĆ, DR. IVAN: Građevinski pravilnik za grad Sarajevo. Važnost pravilnika za razvitak i uređenje grada. — Izradi pravilnika treba posvetiti osobitu pažnju. — Interes građana za pravilnik. — Jugoslavenski list, XV/1932, br. 209 [31 VII], str. 5.

Pitanje izrade regulacionog plana i građevinskog pravilnika.

— PLAN podizanja sarajevskih parkova. — Oslobođenje, VI/1948, br. 374 [7 I], str. 5.

— PLAN. Generalni — Sarajevo. Pogled u budućnost. — Oslobođenje, VIII/1950, br. 1074 [5 IV], str. 2.

Analiza plana.

— [POBOLŠANJE i ulepšanje varoši]. — Bosna, br. 2 od 4 VI 1866. [Ćir.].

Poziv vlasnicima gradilišta, da prije početka gradnje traže od »Beledijiskog medžlisa« (Gradskog odbora) dozvolu, koja se izdaje na osnovi inženirskog pregleda u svrhu »poboljšanja i ulepšanja varoši u obziru građevina«.

— POSPIŠIL, JOSEF: Die Sarajevoer Stadtregulierung. — Sarajevoer Tagblatt, II/1909, brojevi od 18, 19 i 20 XI; III/1910, brojevi od 15 i 25 I.

— POTREBA uređenja Podhrastova. Nameće se pitanje uređenja parkova i prikladnog odmarališta. — Jutarnji glas, I/1933, br. 86 [11 IV], str. 3.

— PREDRADNJE za uređenje Bentbaše. Počelo se s rušenjem zgrada na desnoj obali Miljacke. [S 1 idejnom skicom]. — Novi list, III/1943, br. 617 [16 V], str. 5.

Sadržaj: Bentbaša — stari problem Sarajeva. Kuda će prolaziti novi put. Novo korito Miljacke. Stvaranje zelenog perivoja.

— REGULACIJA Aleksandrove ulice pred gradskim vijećem. — Jugoslavenski list, XV/1932, br. 98 [9 IV], str. 6.

— REGULACIJA saobraćajnog čvora pred novom željezničkom stanicom u Sarajevu, [S 1 skicom]. — Oslobođenje, V/1947, br. 231 [22 VII], str. 5.

— SARAJEVO — 50 kv. kim. Jedan zanimljiv predlog o proširenju Sarajeva. — Večernja pošta, IX/1930, br. 2623 [13 III], str. 5.

— SARAJEVO se ne može razvijati. Smetnje uređenju grada i građevnoj djelatnosti. — Jugoslavenski list, XIII/1930, br. 160 [13 VI], str. 4.

— SLIKA. Arhitektonska — Sarajeva. Izrada regulacionog plana. Razgovor saradnika Večernje Pošte sa arh. ing. g. Reissom. [S 5 slika.] — Večernja pošta, XI/1931, br. 3165 [24 XII], str. 11—12.

— SNIMANJE. Izvršeno avinsko — grada. — 7 dana, I/1953, br. 13 [13 VIII], str. 4.

Snimanje izvršeno krajem maja 1953 u svrhu izrade generalnog reg. plana Sarajeva.

— STADTPARK. — *Bosnische Post*, II/1885, Nr. 94 [22 XI], str. 2.

O uređenju parka na muslimanskom groblju u blizini vladine palače.

— T. V.: Izložba »Sarajevo i njegov uređajni plan«. — *Oslobođenje*, V/1947, br. 346 [6 XII], str. 5.

— TAUBMAN, IVAN: Sarajevo i njegov uređajni plan. — *Pregled*, III/1948, sv. 1—2, str. 115—127.

— TRG. Novi — u Sarajevu. — *Narod* IV/1924, br. 26 [9 IV], str. 3: [Ćir.].

Trg će se urediti ispred nove pravoslavne crkve, da se na njemu podigne spomenik kralju Petru I.

— TRG. Novi — u Sarajevu za spomenik kralju Petru. — Zadovoljeno jednoj potrebi Sarajeva. — *Narod*, V/1925, br. 860 [19 VII], str. 2. [Ćir.].

Trg na mjestu gradskog kolodvora pred novom pravoslavnom crkvom. Rješenje za dizanje kolodvora.

— TRIFKOVIĆ, JOVO: Jedna vožnja kroz Sarajevo [S karikaturom pisca]. — *Jugoslavenski list*, VIII/1925, br. 277 [29 XI], str. 11.

Dokazi o građevnom unakažavanju grada.

— ULICA. Pred dovršenjem najljepše i najmodernije sarajevske ulice. Regulacija ulice već je dovršena. — Posljednji radovi na postavljanju dvostrukog munjovoznog kolosijeka. [S 1 idejnom urbanističkom skicom]. — *Sarajevski novi list*, II/1942, br. 382 [8 VIII], str. 5.

— UREĐENJE i reorganizacija sarajevskih pijaca. — *Oslobođenje*, X/1952, br. 1726 [7 VI], str. 4.

VII

POVIJEST I ARHITEKTURA GRAĐEVNIH OBJEKATA

1. Opći radovi

— BAJLON, INŽ. MATO: Arhitektonske osobine Gazi Husrevbegovih građevina. [S 1 slikom]. — *Spomenica Gazi Husrevbegove četiristogodišnjice*, Sarajevo 1932, str. 28—30. [Ćir.].

— BEJTIĆ, ALIJA: Popis konaka u Sarajevu. — *Osvit*, II/1943, br. 58 [10 IV], str. 13.

Konaci u Sarajevu gdje su god. 1833 otsjeli Ali-paša Stočević i Smailaga Čengić i njihova pratnja na povratku iz Carigrada.

— BEJTIĆ, ALIJA: Spomenici osmanlijske arhitekture u Bosni i Hercegovini. [S više ilustracija]. — *Prilozi za orijentalnu filologiju i istoriju jugoslovenskih naroda pod turskom vladavinom*, III—IV/1953, str. 229—297.

Dobrim dijelom podaci o spomenicima u Sarajevu. Rad štampan i kao separat.

— BUNARI. Sarajevski —. Iz prošlosti grada. [S 1 slikom]. — *Oslobođenje*, IX/1954, br. 2339 [5 IV], str. 5.

— [CRKVA srpskopravoslavna.] — »Zastava« o Bosni, izbor i redakcija Hamdije Kapi-džića, I, Sarajevo 1953, str. 261 [Ćir.].

Dopis iz Sarajeva od 25 IX u br. 119 od 8 X 1869, da je bosanski valija dopustio podizanje zvonare.

— ĆURČIĆ, VEJSIL: Uglednija muslimanska kuća u Sarajevu. [Sa 17 slika] — *Narodna starina*, sv. 14, knj. VI, br. 1, Zagreb 1927 [izašlo 1929!], str. 79—92.

— DIZDAR, HAMID: Sarajevske česme u životu građana i u legendi. Sarajevo je dobilo prvi vodovod 148 godina prije Londona, a 378 godina

prije Beča. [S 3 crteža]. — Jugoslavenska pošta, XI/1939, br. 2995 [1 IV], str. 9—10.

U povodu knjige H. Kreševljakovića »Vodovodi i gradnje na vodi u starom Sarajevu«. Podaci iz toga djela.

— DŽAMIJE. Sarajevske —. — Muslimanska svijest, III/1938, br. 52 [21 IX], str. 3.

O rušenju džamija u Žabljaku, Magudi i nekim drugim mjestima.

— GRABIJAN, D[UŠAN]: Arhitektura na dohvatu ruke. — Glasnik Jugoslovenskog profesorskog društva, XIX/1938—1939, sv. 11—12, str. 905—915. — Novi behar, XIII 1939—1940, br. 23, str. 309—316. [S 13 slika.]

U Novom beharu naslov: Arhitektura na dohvatu čovječje ruke. Sadržaj: I. O mjerilu (Pregled). II. Sarajevo (Razgled). III. Muslimanska kuća (O postavu). IV. Sarajevske kafane (O konstrukciji i materijalu). V. Turbeta (O relativnosti visine). VI. Baščaršija (O urbanizmu). VII. Džamije (O monumentalnosti). VIII. Ograde sa prozorima (Iluzije).

— GRABRIJAN, DUŠAN: Orijentalna hiša v Sarajevu. [Sa slikama.] — Arhitektura [Zagreb], II/1949, br. 23—24, str. 45—61.

— H[ADŽI]J[AHIĆ], M[UHAMED]: Od konca XVII stoljeća pa do danas nestale su u Sarajevu dvadeset i dvije džamije. — Hrvatski dnevnik [Zagreb], V/1940, br. 1489 [23 VI], str. 14.

Sadržaj: 1. Uloga vjerskih građevina u kulturi islamskih naselja. 2. Naseobine i džamije naših muslimana. 3. Sarajevske džamije. Kako je došlo do borbe naših muslimana za vjersko-prosvjetnu autonomiju. 4. Hoće li se 400-godišnja Hadži Kemaludinova džamija srušiti? Hrvatski akademik Kreševljaković za čuvanje historijskog spomenika.

— HISTORIJA sarajevskih češama. U novovjekovnoj Evropi Sarajevo je među prvima imalo svoj vodovod. — Jugoslavenski list, XXII/1939, br. 19 [22 I], str. 5.

Po predavanju Hamdije Kreševljakovića, održanom u Muslimanskom društvu »Trezvenost«.

— KREŠEVLJAKOVIĆ, HAMDIIJA: Vodovodi i gradnje na vodi u starom Sarajevu. Sarajevo 1939. Izdanje Gradske štedionice Općine grada Sarajeva. 8°, str. 236 sa slikama, faksimilima + 1 karta.

— MAZALIĆ, ĐOKO: Starine po okolini Sarajeva. [S 8 skica i tlocrta.] Napisao —. — Glasnik Zemaljskog muzeja, LI/1939, sv. 1, str. 19—35. [Ćir.]

Sadržaj: Stari grad kod Buloga. Dovlići, selo i okolina, a) Turski vodovod, b) Šehidsko groblje, v) Turski meteriz (rov), g) Kula i tragovi vodovoda, d) Prehistorijske gromile, ć) Bosansko srednjovjekovno groblje. Pale, ruševine grada na vrelu Miljacke i nekropola srednjeg vijeka. Kopošić. a) Nekropola srednjeg vijeka kneza Batića i njegovih, b) Ruševina starog grada.

— NEIDHARDT, PROF. ING. ARH. JURAJ: Maketa stare sarajevske čaršije. [S 12 slika.] — Arhitektuara [Zagreb], VII/1953, br. 5—6, str. 30—33.

— P[EROJEVIĆ], M[ARKO]: Hamdija Kreševljaković: Vodovodi i gradnje na vodi u starom Sarajevu. — Jugoslavenski list, XXI/1939, br. 85 [9—11 IV], str. 11.

Prikaz istoimene knjige.

— POPIS džamija u šehar-Sarajevu. — Mek-teb, salnama za muslimansku godinu 1326. Druga godina. Uredio i izdao Mehmed Džemaludin [Čaušević] [Sarajevo], str. 136—141. [Arebicom].

— RESTAURACIJA kulturnih spomenika u Sarajevu. — Oslobođenje, V/1948, br. 547 [22 IX], str. 5.

— ROBISCHON, DIPL. ING. ARCHITEKT ROLF: Bauliches aus den ehemals osmanischen Balkanprovinzen. Von —, zur Zeit Gefreiter in einem Infanterie-Regiment. [Sa skicama i fotosima.] — Der Baumeister, Monatshefte für Baukultur und Baupraxis [München], Jahrg. XXXIX/1941, Heft 12 [Dezember], str. 315—333.

Studija, skice i fotosi stare arhitekture i urbanizma u Sarajevu.

— SPOMENICI. Za očuvanje historijskih spomenika u Sarajevu. — Predlozi općine i historičara g. Skarića. — Čaršija se ne smije modernizovati. — Jugoslavenski list, XVI/1933, br. 71 [12 III], str. 6.

— STIX, EDMUND: Das Bauwesen in Bosnien und der Hercegovina vom Beginn der Occupation durch die österr.-Monarchie bis in das Jahr 1887. Eine technisch-statistische Studie, nach amtlichen Quellen zusammengestellt von Baudepartement der Landesregierung unter der Leitung des Regierungsrathes —. Herausgegeben von der Landesregierung für Bosnien und die Hecegovina. Wien 1887. Aus der kaiserlich-königlichen Hof- und Staatsdruckerei. 4°, str. I — VI + 134 + 2 karte Bosne u bojama + 12 tabli tehničkih snimaka i crteža + 30 tabela.

Podaci i o Sarajevu u čitavu djelu, a posebno od str. 14—19 s ovim naslovima: Baudenkmale, alte Brücken, Moscheen, das türkische Wohnhaus. 1. Die Moschee (Džamia). 2. Die Medresse (d. h. höhere mohamedanische Schule). 3. Das mohamedanische Wohnhaus. — Tome zasebnom dijelu pripadaju ilustracije na 12 tabli, sve iz Sarajeva.

— SVARA, MAKSIM: Arhitektura Husrevbegovih građevina. [S 4 slike.] — Novi behar, IV/1930—1931, br. 2—3, str. 22—25.

— [ZAPLATA, RUDOLF]: Historijat sarajevskih vodovoda. — Zadržni glasnik, XIII 1939, br. 15 [10 VIII], str. 3.

Kratak i pregledan članak,

2. Spomenici građeni prije god. 1878.

— A. K.: Kolobara han će se nanovo izgraditi. Važnost Kolobare za trgovački promet u čaršiji. — *Muslimanska svijest*, III/1938, br. 42 [10 II], str. 6.

— B.: Bombardirana je čuvena Hadži Sinanova tekija. — *Osvit*, II/1943, br. 94 [19 XII], str. 6.
O prošlosti objekta i ustanove.

— [BAŠAGIĆ, SAFVETBEG] Mirza Safvet [t. j. Safvetbeg Bašagić]: Begova džamija [S 4 slike.] *Nada*, I/1895, str. 1, str. 9.

— BEJTIĆ, ALIJA: Padžači Hadži Nesuhova džamija i mahala u Sarajevu. [S 1 slikom.] — *E 1 - Hidaje*, VI/1942—1943, br. 10—11, str. 317—322.

— BEJTIĆ, ALIJA: Skenderpašina tekija u Sarajevu. — *Novi behar*, XVI/1944, br. 2, str. 24—26.

— BOROJEVIĆ, MILO: Sinanagina tekija na uglu Golobrdice i Sagrdžije ulice. — *Večernja pošta*, god. 1928, br. 2019 [23 III], str. 2—3.

— CRTICE iz istorije Sarajeva. Careva džamija i Careva ćuprija. — *Jutarnji glas*, I/1933, br. 5 [6 I], str. 8.

— ČAJKANOVIĆ, PAROH SIMEUN: Srpsko-pravoslavna crkva svetih Arhangela u Sarajevu. [S 9 slika u tekstu.] *Priopćio — Glasnik Zemaljskog muzeja*, I/1889. knj. 4, str. 1—11. [Ćir.]

— ČAJKANOVIĆ, SIMEUN: Die orientalischo-orthodoxe Kirche der heil. Erzengel in Sarajevo. [S 8 slika.] — *Wissenschaftliche Mittheilungen aus Bosnien und der Herzegovina* [Wien], I/1893, str. 376—380.

Prevod članka iz *Glasnika Zem. muzeja* I/1889.

— ČIČIĆ, P.: Kako je nastala i čemu je služila sarajevska tvrđava Vratnik. [S 1 slikom.] — *Oslobođenje*, X/1952, br. 1723 [4 V], str. 9—10.

— ĆUPRIJA. Careva —. — *Bosanska vila*, XI/1896, br. 22, str. 357—358.

Kritika mišljenja u »Bošnjaku« i »Bosanskoj pošti« da se gornja ćuprija u Sarajevu tako zove tek od okupacije, a da se prije zvala Hadži Bešlijinom.

— ĆUPRIJA. Kozja —. — *Bosna*, br. 14 od 27 VIII 1866. [Ćir.]

Vijest da je izvršen opravak ćuprije i nekih česama po Carevoj mahali iz sredstava vakufa,

— DELIĆ, STJ. R.: Iz Sarajeva u 16. vijeku. Ruševine stare banje u Mudželitu. Istoriski nalaz u Sarajevu. [Sa 1 tlocrtom.] — *Večernja pošta*, god. 1923, br. 620 [31 VII], str. 3.

Misao da je to stari Ajasbegov hamam.

— DESPIĆ, HADŽI MAKSO: Postanak naše crkve u Sarajevu. Kako je početa 1862, a svršena i osveštana 1872 godine. [Sa slikom crkve.] — *Politika* [Beograd], XXXVIII/1941, br. 11.776 [16 III], str. 18. [Ćir.]

Iznad naslova članka naslov redakcije: Zapis starog Sarajlije. Sadržaj: Postavljanje i osveštenje temelja crkve. Skupljanje priloga. Gradnja crkve. Izrada ikonostasa. Zidanje tornja. Osveštenje nove crkve. Skupljanje priloga po Rusiji.

— DIZDAR, HAMID: Pre 82 godine izradio je prvu veliku katoličku crkvu u Sarajevu Srbin iz Bitolja Stojan Vezenković. Život bosansko-hercegovačkih katolika u prošlosti. — *Pravda* [Beograd], XXXV/1939, br. 12.265 [3 I], str. 6. [Ćir.]

O gradnji katoličke crkve u Sarajevu god. 1856. Dobri podaci.

— DŽAMIJA. Gazi Husrevbegova — i turbe. — *Kalendar Gajret*, I/1324 (1906—1907), Sarajevo 1906, str. 147—148.

Uz sliku turbeta na str. 82 turskog dijela kalendara.

— DŽAMIJA. Nestalo je još jedne džamije u Sarajevu. — *Muslimanska svijest*, I/1936, br. 7 [16 IV], str. 6.

O džamiji Halača Davuda za Pivarom.

— DŽAMIJA. Još jedna sarajevska — nestaje. Na mjestu Hadži Idrisove džamije vakuf će graditi 4-katnicu. — *Muslimanska svijest*, I/1936, br. 14 [22 V], str. 3.

— DŽAMIJA. Na mjestu Hadži Idrisove džamije vakuf će sagraditi kafanu. — *Muslimanska svijest*, I/1936, br. 15 [28 V], str. 3.

— DŽAMIJA. Samo u Sarajevu i Indiji. Strani učenjak o Sarajevu i Magribija —. Sinanova tekija i Magribija džamija. Antikni rariteti. — *Večernja pošta*, VIII/1929, br. 2345 [18 IV], str. 5.

Engleski učenjak Thomas W. Arnold o starinama u Sarajevu. Unutranjem svodu [stropu] Magribije džamije ima nešto slično samo u Delhiju u Indiji.

— F[ILIPOVIĆ], DR. M[ILENKO]: Uspomene jednog Velešanina koji je zidao sarajevsku Novu crkvu. — *Pregled*, II/1928, knj. II, str. 171—173. [Ćir.]

Uspomene Manasija-Manuša Ileva, zvanog Karastojana, starca od 110 godina.

— GRDIĆ, ŠČEPAN: Iz pričanja Hadži Makse. Kako je dobivena dozvola za gradnju nove srpske crkve. — *Narod*, V/1925, br. 7 [25 I], str. 2 [Ćir.]

— GUJIĆ, KASIM: Iz prošlosti Sarajeva (400-godišnjica Begove džamije). — *Obzor*, LXXIII/1932, br. 232 [14 X], str. 5; br. 233 [15 X], str. 5; br. 236 [17 X], str. 5.

HADŽIBEGIĆ, HAMID: Stara pravoslavna crkva u Sarajevu po turskim dokumentima u njenoj muzeju. [S 1 faksimilom]. — *Naše starine* I/1895, br. 23, str. 444.

— HADŽIJAHIĆ, MUHAMED: Kozija ćuprija u prošlosti. — *Novi behar*, IX/1935-1936, br. 1-3, str. 17-18.

— HADŽIMULIĆ, MUSTAFA: Nestalo je još jedne džamije u Sarajevu. [S 1 slikom]. — *El-Hidaje*, II/1937-1938, br. 10, str. 148-150.

Porušena Hadži Idris [Žabijak] džamija.

— HALVADŽILUK u Sarajevu. — *Nada*, I/1895, br. 23, str. 444.

Uz sliku od Anke Lynker na str. 444.

— HAN u Sarajevu. — *Nada*, V/6899, br. 21, str. 334.

Uz sliku od Ewalda Arndt-Čeplina na str. 324.

— HAN. »Besarin« se srušio. — *Večernje novosti*, II/1923, br. 82 [14 III], str. 2.

Han u Bjelinoj ulici, srušio se 13 III. 1923.

— HAN. Morića — *Muslimanska svijest*, II/1937, br. 38 [17 IX], str. 3.

— HANDŽIĆ, H[ADŽI] M[EHMED]: Džamija hodže Kemaludina prema Zemaljskoj banci u Sarajevu. Pronađena originalna vakufnama obnovitelja ove džamije, Silahdar Muhamed-paše, bosanskog valije. — *Jugoslavenski list*, XXI/1939, br. 280 [25 XI], str. 7.

— IBNUL-VATAN [pseudonim]: Mrvice iz istorije Sarajeva. Šeherehajina ćuprija. — *Hurvatan-Harvatin*. — *Bosanska vila*, XIII/1898, br. 2, str. 26. [Ćir.]

Predaja o osnivaču Šeherehajine ćuprije i o postanku imena mahale Harvatin.

— IBNUL-VATAN [pseudonim]: Mrvice iz istorije Sarajeva. Careva džamija i careva ćuprija. — *Bosanska vila*, XIII/1898, br. 11, str. 167-168. [Ćir.]

— KADIĆ, R[EŠAD]: Jedan nesretni Ćuprilić. Tajna bielog turbeta na Alifakovačkom groblju. [S 1 slikom]. — *Novi list*, II/1942, br. 437 [11 X], str. 13.

— [KADIĆ, REŠAD] Rek [t. j. Rešad Kadić]: Rušenje H. Šabanove kavane na Bendbaši. — Šabanova kavana. — Najstarija kavana Sarajeva, nekadašnja pušionica opiuma i vrelo svih novosti starog Sarajeva. [S 1 slikom]. — *Sarajevski novi list*, II/1942, br. 360 [14 VII], str. 6.

O kafani u povodu skorog rušenja radi regulacije toga dijela grada.

— KALABIĆ, MEHMED: Hadži Sinanova tejkija. [S 3 slike]. Priopćio — . — *Glasnik Zemaljskog muzeja*, II/1890, knj. 2, str. 143-148.

— KAVANA. Mulina — u Sarajevu. — *Nada*, IV/1898, br. 1, str. 14-15.

Uz sliku [umjetnički prilog] od W. Lea Arndta.

— KEMURA, ŠEJH SEJFUDIN: Stara hrišćanska crkva u Sarajevu. Priopćio — . — *Glasnik Zemaljskog muzeja*, XXIII/1911, str. 297 do 302. [Ćir.]

Arhivalni podaci.

— KEMURA, ŠEJH SEJFUDIN: Sarajevske džamije i druge javne zgrade turske dobe. [S slikama], Priopćio — . — *Glasnik Zemaljskog muzeja*, XXI/1909, sv. okt.-dec, str. 533-554. XXII/1910, sv. jan.-mart, str. 41-134; sv. apr.-sept, str. 209-306; sv. okt.-dec., str. 589-644. XXIII/1911, sv. 1 i 2, str. 175-208; sv. 3, str. 391-435; sv. 4, str. 535-551.

Sadržaj: I. Nedžara Hadži Ibrahima mesdžid u Mjedenici. II. Mesdžid u Žagrićima. III. Komatinov mesdžid. IV. Mesdžid Voloderov u Golodarici ulici. V. Mesdžid Hadži Alije Gazganije u Širokači. VI. Terzibašin mesdžid u Balibegovici. VII. Gazi Balibegova džamija u Balibegovici. VIII. Kadi Hasanefendina džamija na Brdu [god. 1909]. — IX. Haradžin mesdžid u Hadžiabdinici ulici. X. Karaferhatovića džamija u Širokači. XI. Džamija H. Sulejmana Čokadžije za Beglukom. Jedilersko turbe. XII. Sejhi Bagdadin mesdžid. XIII. Mesdžid Ašik Memije. XIV. Timurhanova džamija u Berkuši. XV. Podor mesdžida Bostarića u Džeki. XVI. Hitri Sulejmanov mesdžid u Begovcu. XVII. H. Sejidov mesdžid u Huremuši. XVIII. Džamija Hadži Alije Sagra na Hridu. XIX. Hadži Timurhanov mesdžid u Čeljugovićima. XX. Česma i turbeta na Alifakovcu. XXI. Mufti Sulejmanova džamija. XXII. Vekilharčova (»hadžijska«) džamija pod Alifakovcem. XXIII. Medresa Abdulkerim ef. Šimzade Džumišića. XXIV. Šeherehajina ćuprija. XXV. Drvenija ćuprija. XXVI. Hadži Isatov mesdžid u Dugom Sokaku. XXVII. Mesdžid Hadži Davuda Halača za konakom. XXVIII. Jakubpašin mesdžid u Magudi. XXIX. Hadže zade Hadži Ahmedova džamija u Hrvatinu. XXX. Mesdžid Hadži Mehmeda Vlakovalije u Vlakovcima. XXXI. Džamija Hadži Sinana Kečedžije.

XXXII. Gazi Mehmedbegova džamija u Bistriku. XX'XIII. Mekteb Hadži Osmanbega Dženetića u Bistriku. XXXIV. Careva, Latinska čuprija i Cumurija. XXXV. Bakrabinina džamija na Atmejdanu. XXXVI. Ojandži zade Hadži Ibrahima mesdžid na Zelenom mejdanu. XXXVII. Coban Hasan Vojvodina džamija na Cobaniji. XXXVIII. Abdulhalim agin mesdžid na Mutnom potoku. XXXIX. Hadži Turhanov mesdžid na Souk bunaru. XL. Hasan Pehlivanov mesdžid pod tekijom. XLI. Pešiman Hadži Husejnov mesdžid u Tabadžnici. XLII. Skenderpašina tekija u Sarajevu. XLIII. Oruč Pehlivanov mesdžid u Cemaluši ulici na domak Gazine banje. XLIV. Hadži Ibrahima Odobaše mesdžid na Hisetima. XLV. Ajaspašina džamija u Klčkijama, sada Franje Josipa ulica. XLVI. Tavit Hadži Mustafin mesdžid na Donjim Hisetima. XLVII. Šejh Magribina džamija u Magribiji. XLVIII. Dajanli Hadži Ibrahimov mesdžid na Gorici. XLIX. Kemalbegov mesdžid u Koševi. L. Hadži Idrisov mesdžid u Zabljaku [god. 1910]. LI. Hadim Ali pašina džamija na gornjim Hisetima. LII. Sahtijandži Hadže Mahmudov mesdžid u Sahtijanuši. LIII. Kalin Hadži Alina džamija u Franje Josipa ulici. LIV. Nesuh begova džamija, sadašnja vakufsko - mearifska centralna uprava. LV. Mesdžid Hadži Osmanov u Gornjim Tabacima. LVI. Ferhadbegova džamija u Ferhadiji ulici. LVII. Hadže Kemaludinova džamija na dnu Ferhadije ulice.

— KEMURA, SEJFUDIN FEHMIJA EF.: Javne muslimanske građevine u Sarajevu. Saray Bosnada ebniyei hayriyenin musaver tarihi. I. Careva džamija. Hunkar džamii šerifi. [Sa 17 slika u tekstu i 2 table]. — Glasnik Zemaljskog muzeja, XX/1908, str. 475—512.

— KONAK. Rušenje starog Dženetića konaka. — Sarajevski novi list, II/1942, br. 339 [19 VI], str. 5.

— KONAK. Nestaje staro Sarajevo ... Povodom rušenja Dženetića konaka. [S 1 slikom]. — Sarajevski novi list, II/1942, br. 340 [20 VI], str. 4.

— KOSANOVIĆ, SAVA: Nova srpskopравoslavna crkva u Sarajevu. [S 2 slike stare crkve.] — Bratstvo, IX/1933, br. 9, str. 128—132. [Čir.]

— KREŠEVLJAKOVIĆ, HAMDIIJA: Husrevbegova banja. — Spomenica Gazi Husrevbegove četiristagodišnjice, Sarajevo 1932, str. 70—72.

— KREŠEVLJAKOVIĆ, HAMDIIJA: Bezistan i hanovi. [S 2 slike.] — Spomenica Gazi Husrevbegove četiristagodišnjice, Sarajevo 1932, str. 65—70.

Objekti Gazi Husrevbegova vakufa u Sarajevu.

— KREŠEVLJAKOVIĆ, HAMDIIJA: Naši bezisteni. [Sa slikama i crtežima.] — Naše starine, II/1954, str. 233—244.

Pored ostalog, u zasebnim poglavljima podaci o Gazi Mehmedbegovu, Gazi Husrevbegovu i Rustempašinu (»Brusa«) bezistanu u Sarajevu. — Štampan i separat.

— KREŠEVLJAKOVIĆ, HAMDIIJA: Sarajevske daire. Prilog izučavanju spomenika turske arhitekture u Bosni. [Sa 6 slika.] — Naše starine, I/1953, str. 163—166.

Štampan i separat.

— KREŠEVLJAKOVIĆ, HAMDIIJA: Džamija i vakufnama Muslihudina Čekrekčije. [S 4 slike i 2 faksimila]. — Glasnik Vrhovnog starješinstva islamske vjerske zajednice, VI/1938, br. 1, str. 17—38.

Štampan i separat.

— KREŠEVLJAKOVIĆ, HAMDIIJA: Džamija Hodže-Kemaludina u Sarajevu. [S 4 crteža.] — El-Hidaje, III/1939-1940, br. 12, str. 149—155.

— KREŠEVLJAKOVIĆ, HAMDIIJA: Han Kolobara u Sarajevu. Povodom požara 29. XII. 1937. — Novi behar, XI/1937-1938, br. 13—16, str. 202—206.

— KREŠEVLJAKOVIĆ, HAMDIIJA: Hanikah. [S 1 slikom.] — Novi behar, IV/1930-1931, br. 2—3, str. 35—37. — Spomenica Gazi Husrevbegove četiristagodišnjice, Sarajevo 1932, str. 57—59.

O Gazi Husrevbegovu hanikahu u Sarajevu.

— KREŠEVLJAKOVIĆ, HAMDIIJA: Hatibi i imami Husrevbegove džamije. — Spomenica Gazi Husrevbegove četiristagodišnjice, Sarajevo 1932, str. 141—146.

— KREŠEVLJAKOVIĆ, HAMDIIJA: Imaret i musafirhana. — Novi behar, IV/1930—1931, br. 2—3, str. 37. — Spomenica Gazi Husrevbegove četiristagodišnjice, Sarajevo 1932, str. 59—63.

Gazi Husrevbegove zadužbine u Sarajevu.

— KREŠEVLJAKOVIĆ, HAMDIIJA: Morić han u Sarajevu. [S 3 slike.] — Arhitektura [Zagreb], V/1951, br. 9—12, str. 92—94.

— KREŠEVLJAKOVIĆ, HAMDIIJA: Sahatkula i muvekithana. — Novi behar, IV/1930-1931, br. 2—3, str. 37—38. — Spomenica Gazi Husrevbegove četiristagodišnjice, Sarajevo 1932, str. 63—64.

Objekti Gazi Husrevbegova vakufa u Sarajevu.

— KREŠEVLJAKOVIĆ, HAMDIIJA: Turbeta i mezari oko Begove džamije. [S 3 slike.] — Spomenica Gazi Husrevbegove četiristagodišnjice, Sarajevo 1932, str. 38—41.

— KRISTIĆ, B.: Jedna inicijativa za korisnu upotrebu Brusa bezistana. [S 1 slikom.] — Oslobođenje, XI/1954, br. 2268 [12 I], str. 4.

O upotrebi bezistana za izložbeni prostor.

— M., VELJKO: Šeherćehajina ćuprija. — Jutarnji glas, I/1933, br. 6. [7 I], str. 8.

Povijest i narodna predaja.

— MAKSIMOVIĆ, MIRKO: Arheološke studije u staroj crkvi u Sarajevu. [S 2 slike.] — Narodno jedinstvo, ilustrovani zvanični almanah-kalendar Drinske banovine za 1932 godinu, Godina treća, Sarajevo 1932, str. 363—365. [Ćir.]

— M[ARAKOVIĆ, DR.] M[ILAN]: Hoće li se rušiti Gaziler Turbesi? Progres Sarajeva i čuvanje starina. Jedno sporno pitanje. — Večernja pošta, X/1930, br. 2740 [31 VII], str. 5.

— [MARTIĆ, FRA GRGA]: O postanku crkve sv. Antuna Paduanskog u Sarajevu. (Iz ostavštine —.) — Serafinski perivoj, XIX/1905, br. 10, str. 303—307.

— MAZALIĆ, Đ[OKO]: Stara crkva u Sarajevu. Razmatranja o njezinoj arhitekturi i prošlosti. Od —. [S 9 crteža.] — Glasnik Hrvatskih zemaljskih muzeja, LIV/1942, str. 241—269.

— MILOSAVLJEVIĆ, M. S.: Povodom »Zapisa« starog Sarajlije. Na sarajevskoj crkvi je radio i Andreja Damjanović Zografski. Njega i njegovu braću Hadži Makso Despić ne spominje. — Politika [Beograd], XXXVIII/1941, br. 11.787 [27 III], str. 9 [Ćir.]

— MIRALEM, E[DHEM]: Istina o »čudotvorinom« Jediler turbetu. — Oslobođenje, X/1952, br. 1735 [18 V], str. 9.

— MULABDIĆ, EDHEM: U Haremu Begove džamije. — Novi behar, IV/1930—1931, br. 2—3, str. 28—29.

— OTVORENJE. Ponovo — stare džamije. — Novi behar, VII/1933—1934, br. 11—14, str. 202.

Otvorenje Havadže Kemaludinove džamije 15. XII 1933.

— POPRAVAK Ašik Memi džamije u Sarajevu. — Novi behar, VIII/1934—1935, br. 5—7, str. 113.

— POPRAVAK sarajevskih džamija. — Muslimanska svijest, I/1936, br. 19 [24 VI], str. 3.

Popravljanje džamija Šejh Ferah i Nebrdilo Hadži Ali.

— POSTANAK Begove džamije. — Jugoslavenski list, XII/1929, br. 265 [12 XI], str. 6.

— POSTANAK Careve, Latinske i Ćumurije ćuprije. — Večernja pošta, IX/1930, br. 2608 [22 II], str. 10.

— POTREBA opravka Careve džamije. — Osvit, I/1942, br. 16 [14 VI], str. 5.

— PROSLAVA četiristogodišnjice Gazi Husrevbegove džamije. — Novi behar, V/1931—1932, br. 21—22, str. 307.

— RUŠENJE džamija. — Novi behar, IX/1935—1936, br. 18, str. 256.

Rušenje džamije Mustafa-paše Skenderpašića I III 1936.

— SAHAT-KULA. Begova — u Sarajevu. Sat, koji pokazuje vrijeme »ala turka«. — Jugoslavenski list, XII/1929, br. 147 [23 VI], str. 9.

— SARAJEVO. El — pri Sarajevo. — Monda Kuriero, II/1931, br. 5, str. 2—3. [Esperanto.]
O Gazi Husrevbegovoj džamiji.

— SINAGOGA. Stara — sarajevska. — Jevrejski život, III/1926, br. 109 [11 VI], str. 3.

Prevod članka na španjolskom koji je izašao u časopisu »La Alborada«, god. 1901, br. 14 [19 IV].

— SKENDERIJA se srušila... Tko je kriv za ovu muslimansku sramotu? — Muslimanska svijest, I/1936, br. 2 [11 III], str. 4.

O Skender-pašinoj džamiji u Sarajevu.

— ŠABANOVIĆ, HAZIM: Ko je osnovao sarajevsku Ferhadiju. — Glasnik Vrhovnog islamskog starješinstva, N. S., IV/1953, str. 32—40.

— [ŠAHINOVIĆ EKREMOV, MUNIR]: Stara Hodža Kemaludinova džamija u Sarajevu bit će srušena na četiristogodišnjicu njenog opstanka, da se izgradi vakufski neboder. [Sa 1 slikom.] — Muslimanska svijest, V/1940, br. 76—77 [20 IV], str. 4.

— [ŠAHINović,] EKREMOV, M[UNIR]: Kemaludinova džamija u Sarajevu i njene starine. — Jugoslavenski list, XVI/1933, br. 234 [22 IX], str. 6; br. 235 [23 IX], str. 6; br. 236 [24 IX], str. 4.

U povodu usvojenog predloga za popravak spomenika.

— TAŠLIHAN. Sarajevski —. Kroz hodnike starog Bezistana. — Veliki trgovački dvor u Sarajevu. — Tašlihan i Tašlihanci. — Jugoslavenski list, XII/1929, br. 161 [11 VII], str. 5.

— TRALJIĆ, M[USTAFA] SEID: Džamije i mesdžidi kojih je u Sarajevu nestalo. (Povjesni prilog). — Muslimanska svijest, I/1936, br. 17 [11 VI], str. 2—3, br. 18 [18 VI], str. 2; br. 19 [25 VI], str. 2; br. 20 [9 VII], str. 2.

— TRUHELKA, DR. KIRIL: Der Brussabesisten. — Bosnische Post, XXIX/1912, Nr. 80 [6 IV].

— TRUHELKA, DR. ĆIRO: Begova džamija. [S 8 slika.] — Spomenica Gazi Husrevbegove četiristagodišnjice, Sarajevo 1932, str. 30—38. [Ćir.]

Članak iz monografije o Gazi Husrevbegu u Glasniku Zem. muzeja, XXIV/1912.

— TRUHELKA, DR. ĆIRO: Gazi Husrevbeg i njegovo doba. [Sa slikama i crtežima.] — Glasnik Zemaljskog muzeja, XXIV/1912, sv. str. 91—234.

Štampan i separat. Podaci o objektima u Sarajevu.

— TRUHELKA, DR. ĆIRO: Sadrvan (vodostok). [S 1 slikom.] — Spomenica Gazi Husrevbegove četiristagodišnjice, Sarajevo 1932, str. 42—43.

Šadrvan u dvorištu Gazi Husrevbegove džamije. Članak preštampan iz monografije o Gazi Husrevbegu iz Glasnika Zem. muzeja, XXIV/1912.

— UZUNIĆ, ESAD EF.: Nešto o gradu (kaštelu) sarajevskom. — Glasnik Zemaljskog muzeja, II/1890, knj. I, str. 113—114.

— VILENJAK [pseudonim]: Begova džamija u Sarajevu. — Novi Trebević, veliki srpski ilustrovani kalendar u Bosni i Hercegovini za prostu godinu 1893, God. II, Sarajevo, str. 122. [Ćir.]

Opis i narodna predaja uz sliku na str. 41.

— VOJARNA. Stara Filipovićeve i nova Franje Josipa I. — . — Nada, VIII/1902, br. 23, str. 321.

Uz slike na str. 320 i 321.

VIII

GROBLJA. GROBNA ARHITEKTURA. BISTE I SPOMEN-PLOČE

1. Groblja i pogrebi

— CARINA. Naše srpsko-pravoslavno groblje na Carini u Sarajevu. — Srpska riječ, XVIII/1922, br. 59 [21 III], str. 1—2; br. 60 [22 III], str. 1—2; br. 61 [23 III], str. 1—2. [Ćir.]

— ĆEKREKČINICA. Čije je vlasništvo park Ćekrekčinica? Spor između vakufske direkcije, povjerenstva i džematskog medžlisa. — Ostavke članova medžlisa i povjerenstva. — Kako će se upotrijebiti 8 mil. dinara, dobivenih od gradske općine. — Muslimanska svijest, III/1938, br. 41 [13 I], str. 3.

O velikom parku na kojem je bilo groblje Ćekrekčinica.

— GROB. Ćekrekčijin — . — Muslimanska svijest, III/1938, br. 50 [27 VII], str. 4.

O grobu velikog sarajevskog dobrotvoru Hadži Muslihudina Ćekrekčije u velikom parku [Ćekrekčini] u Sarajevu.

— GROBLJA. Naša muslimanska — i naš fizi- kat. — Hrvatska sloga, III/1921, br. 78 [9 IV], str. 3.

Članak protiv daljnjeg pokapanja u groblju u Bolničkoj ulici u blizini »Napretkova« konvikta.

— GROBLJE. Oko groblja i škole na Vratniku. — Muslimanska svijest, I/1936, br. 13 [21 V], str. 5.

— GROBLJE. Oko groblja i škole na Vratniku. — Muslimanska svijest, I/1936, br. 14, [22 V], str. 3.

— GROBLJE. Staro jevrejsko — u Sarajevu. — Nada, I/1895, br. 8, str. 158.

Uz sliku od Anke Lynker na str. 153.

— GROBLJE. Na starom groblju. — *Novi istočnik*, VI/1939, br. 6—7, str. 236. [Ćir.]

Ekshumacija starog srp.-prav. groblja na Vrbanji u Sarajevu.

— ISKOPAVANJE grobalja na Vratniku. — *Muslimanska svijest*, I/1936, br. 19 [25 VI], str. 3.

O toku radova i nalazima.

— MAESTRO, JAKOV: O sefardskom groblju u Sarajevu. [S 3 slike.] — *Jevrejski glas*, IX/1936, br. 43 [30 X], str. 2—4.

Najstariji sačuvani natpis iz sredine 17 vijeka.

— PARNICA o starom groblju u Sarajevu. — *Vrhbosna*, XXIX/1915, br. 5, str. 78.

Bilješka o završetku parnice 2 III 1914 između katoličke župe i pravoslavne crkvene općine u korist prve stranke.

— RADOVI u groblju na Vratniku. — *Muslimanska svijest*, I/1936, br. 18 [18 VI], str. 3.

Prekopavanje groblja na kojem će se graditi škola.

— SKARIĆ, VLAD[ISLAV]: Sarajevsko groblje na Carini. — *Novi istočnik*, VI/1939, br. 12, str. 381—384.

O starom kršćanskom groblju na Marijindvoru u Sarajevu u povodu ekshumacije.

— [ŠAHINOVIĆ] E[KREMOV, MUNIR]: Da li je u Sarajevu sahranjen Ibrahim paša Alajbegović. Jedan grob u parku Čekrkčinica, za kog se tvrdi da u njemu počiva znameniti turski povjesničar Pečevija. [S 1 slikom.] — *Muslimanska svijest*, III/1938, br. 47 [12 V], str. 3.

— [ŠAHINOVIĆ] EKREMOV, MUNIR] ENES [t.j. Munir Šahinović Ekremov]: Prekopavanje grobalja na Vratniku. — Gradnja osnovne škole, redarstvene stanice i ambulante. — Stanovnici protiv prekopavanja grobalja. — Izaslanstva i prijedlozi. — *Muslimanska svijest*, I/1936, br. 8 [23 IV], str. 5.

— VAMIK [pseudonim]: Naša groblja. (Jedan prijedlog). — *Behar*, III/1902—1903, br. 14, str. 217.

Predlog da se uredi i uredno održava groblje na Bakijama.

— ZAPLATA, RUDOLF: Ekshumacija katoličkih grobova na Marijinom dvoru. — *Jugoslavenski list*, XXI/1939, br. 176 [28 VII], str. 5.

2. Grobna arhitektura i grobni spomenici

— DALE [pseudonim]: Veliko istorijsko slavje u Boraku. Posvećenje zgrade »Ciduk Adin« na sarajevskom sefardskom groblju. — *Narodna židovska svijest*, I (VI)/1924, br. 27 [6 X], str. 4.

Posvećenje bilo 5 X 1924.

— [HADŽIJAHIĆ, MUHAMED] (Mhj) [t. j. Muhamed Hadžijahić]: Akcija za podizanje nadgrobno spomenika hrv. pjesnikinji Umihani Čuvidinoj u Sarajevu. — *Muslimanska svijest*, I/1936, br. 3 [18 III], str. 7.

— -j-: Šta je s nadgrobni spomenikom hrvatskoj pjesnikinji Umihani Čuvidinoj. Tko je

Umihana Čuvidina? — *Osvit*, I/1942, br. 23 [2 VIII], str. 7.

— SVEČANOST na sefardskom groblju. — *Židovska svijest*, V/1923, br. 224 [1 VI], str. 5.

Svečanost pri dovršenju radova na regulaciji i ogradni groblja u maju 1923.

— [ŠAHINOVIĆ] EKR[EMOV, MUNIR]: Muslimanska groblja kao povijesni i kulturni spomenici. Apel na gradsku općinu i vakuf. — *Muslimanska svijest*, II/1937, br. 39 [27 X], str. 2.

3. Biste i spomen-ploče

— AKCIJA za podizanje spomenika pjesniku S. S. Kranjčeviću. Akademija o 70 godišnjici rođenja velikog hrvatskog pjesnika. — Jugoslavenski list, XVIII/1935, br. 68 [21 III], str. 6.

— BEŠLAGIĆ, ŠEFIK: Postavljanje bista istaknutim kulturnim radnicima u Sarajevu. Mišljenje jedne komisije stručnjaka. [S 1 situacionim planom.] — Oslobođenje, IX/1952, br. 1842 [20 IX], str. 4.

Pitanje mjesta, gdje će se postaviti biste.

— GRDIĆ, ŠČEPAN: Spomenik Kralja Petra Oslobodioca u Sarajevu. — Prosveta, kalendar za god. 1939, Sarajevo, str. 44—46. [Ćir.]

O pripremama za podizanje spomenika. Model spomenika, rad zagrebačkog kipara Frana Kršinića. Slike spomenika na prvoj tabli umjetničkih priloga u kalendaru.

— KOMISIJA za pregled i ocjenu nacрта za javne spomenike. — Brazda, I/1948, br. 5, str. 496.

Komisija pri Ministarstvu prosvjete za pregled i ocjenu nacрта budućih javnih spomenika u Sarajevu.

— L.: Na Dan Republike u Sarajevu će se otkriti biste zaslužnim kulturnim radnicima. — Oslobođenje, IX/1952, br. 1893 [16 XI], str. 9.

— LISAC, IVICA: Fotografski snimci. Fotografski atelje —, Sarajevo. — Spomenica svečanog otkrivanja spomenika Nj. V. Blaženopočivšem Kralju Petru Velikom Oslobodiocu 11 XI 1923, Sarajevo 1923, str. 19—31.

Reprodukcija u bakrotisku 14 snimaka spomenika kralju Petru u krugu Radionice za opravak i pretres municije Art. radionice II arm. oblasti u Velešićima kod Sarajeva te osnivača i graditelja spomenika.

— MARKOVIĆ, MARKO: Postavljanje poprsja četvorice književnika i jednoga slikara na javnim mjestima u Sarajevu. — Život, I/1952, knj. I, sv. 3, str. 233—234.

Poprsja književnika S. S. Kranjčevića, Petra Kočića, Hasana Kikića i dra Jovana Kršića te slikara Daniela Ozme.

— MLADENović, LJUBICA: Spomenik Gavrilu Principu i drugovima. — Život, II/1953, knj. II, sv. 9, str. 446—447.

Muzej Gavrila Principa na Obali.

— ODBOR: Historijat spomenika. — Spomenica svečanog otkrivanja spomenika Nj. V. Blaženopočivšem Kralju Petru Velikom Oslobodiocu 11 XI 1923, Sarajevo 1923, str. 6—9. [Ćir.]

Historijat gradnje spomenika kralju Petru u krugu Radionice za opravak i pretres municije Art. radionice II. arm. oblasti u Velešićima kod Sarajeva.

— OTKRIVANJE. Na svečan način izvršeno — bista Kranjčevića, Kočića, Kršića i Ozme. [S 1 slikom.] — Oslobođenje, IX/1952, br. 1906 [1 XII], str. 4.

Otkrivanje izvršeno 29 XI 1952.

— OTKRIVANJE. Svečano — spomenika. Velika patriotska manifestacija. — 10.000 ljudi prisustvuje svečanosti. — Večernja pošta, god. 1923, br. 707 [12 XI], str. 7.

Otkrivanje spomenika kralju Petru I. na 11 XI 1923 u Velešićima kod Sarajeva.

— OTKRIVANJE. Svečano — spomenploča na istoriskim mjestima u Sarajevu. — Oslobođenje, VII/1949, br. 860 [27 VII], str. 3.

— SPOMENICA svečanog otkrivanja spomenika Nj. V. Blaženopočivšem Kralju Petru Velikom Oslobodiocu 11 IX 1923. [Sa slikama.] Izdala Art. radionica II Arm. oblasti u Sarajevu 11 novembra 1923 god. Sarajevo 1923. Državna štamparija, 2°, str. 42 + 1 tabla [Ćir.]

Spomenik podignut 1922—1923 u krugu Radionice za opravak i pretres municije Art. radionice II Arm. oblasti u Velešićima kod Sarajeva. Bista rad Nikole Bodrožića. Sadržaj: I. Velikom Kralju Oslobodiocu u spomen. Historijat spomenika. Spisak upravnog, nadzornog, radnog osoblja Art. rad. II Arm. oblasti u Sarajevu — osnivači spomenika. Članci i prikazi o spomeniku Kralju Petru. II. Fotografski snimci. III. Priložnici. IV. Utvrđivanje programa svečanosti. Proglas i program svečanosti. Zaključak.

— SPOMENIK Jevrejima — palim borcima i žrtvama fašizma otkriće se u srijedu 10 septembra. [S 1 slikom.] — Oslobođenje, IX/1952, br. 1832 [8 IX], str. 4.

— ŽAKULA, ST., Kulišić K., Strajnić, Kosta, A. B.: Članci i prikazi o spomeniku Kralju Petru. — Spomenica svečanog otkrivanja spomenika Nj. V. Blaženopočivšem

Kralju Velikom Oslobodiocu 11 XI 1923, str. 12—17. [Ćir.]

Četiri članka, potpisana svaki zasebno, nemaju naslova, već se redaju pod zajedničkim gornjim naslovom.

IX

ZAPISI, NATPISI I RUKOPISI. NUMIZMATIKA

— [DIZDAR, HAMID] Hd [t. j. Hamid Dizdar]: U Sarajevu je pronađeno originalno djelo velikog azerbejdžanskog pjesnika Nizamije. [S 4 slike.] — Odjek, II/1948, br. 13 [april], str. 5.

Rukopis »Hamsa« u Osmana A. Sokolovića.

— DNEVNIK. Zanimljiv dokumenat iz starog Sarajeva. Pronađen dnevnik Fra Grge Martića. — Novi list, III/1943, br. 746 [15 X], str. 5.

Dnevnik o prilikama i događajima u Sarajevu prije Okupacije.

— HAGADA. Sarajevska —. — Jevrejski život, I/1924, br. 5 [24 IV], str. 1.

Prikaz bečkog izdanja Hagade.

— HANDŽIĆ, H[ADŽI] MEHMED: Dva važna izvora za historiju Bosne i Hercegovine za vrijeme osmanlijskog gospodstva. — Kalendar Gajret za 1939, str. 81—86.

O »Tarihi dijari Bosna« od Muvekita i »Kronici« Muhameda Enverije Kadića.

— KOSANOVIĆ, SAVA: Srbulje u sarajevskoj crkvi. — Šematizam pravoslavne mitropolije dabrobosanske za 1883 godinu.

Opis 8 knjiga.

— KOSANOVIĆ, SAVA: Srpske starine iz Bosne. — Glasnik Srpskog učenog društva, knj. 37, god. 1873, str. 179—188. [Ćir.]

Pisma srpsko-pravoslavne sarajevske opštine patrijarsima u Peći i dabrobosanskim mitropolitima iz druge polovine XVII vijeka.

— LEVI, DR. M[ORIC]: Jevrejski rukopisi u sarajevskom muzeju. [Sa 6 slika.] — Jevrejski glas, XIII/1940, str. 16—17 [22 IV], str. 5—6.

— MOMIROVIĆ, PETAR: Nekoliko neobjavljenih starih zapisa. [Cir.]. Glasnik Zemaljskog muzeja u Sarajevu, N. S., IV—V/1949—1950, str. 417—421.

Tekstovi zapisa iz stare pravoslavne crkve u Sarajevu.

— MUJEZINOVIĆ, MEHMED: Turski natpisi u Sarajevu iz XVI vijeka. [S 13 faksimila.] — Prilozi za orijentalnu filologiju i istoriju jugoslovenskih naroda pod turskom vladavinom, II/1951, str. 95—114.

Tekst i prevod 23 turska natpisa iz g. 1518—1597. Sadržaj: 1. Natpis na džamiji Mustajbega Skenderpašića (924—1518). 2. Natpis na džamiji Mehmed-bega Isabegovića (926—1519/20). 3. Natpis nad glavnim ulazom u Gazi Husrevbegovu džamiju 937—1530/31). 4. Natpis na Gazi Husrevbegovoj medresi (944—1537-38). 5. Natpis na Husrevbegovom turbetu (948—1941). 6. Natpis sa nadgrobnog spomenika imama Abdulah-efendije, sina Salihova (948—1541). 7. Natpis na nadgrobnom spomeniku braće Saliha i Abasa, sinova Muhamedovih (951—1544/45). 8. Natpis nad ulazom u turbe Murad-bega Tardića (952—1545). 9. Natpis na nadgrobnom spomeniku Hasana, sina Husejnova (955—1548/49). 10. Natpis na nadgrobnom spomeniku Turalije, sina Hamzina (959—1552). 11. Natpis na nadgrobnom spomeniku Kemalbega (961—1553/54). 12. Natpis na nadgrobnom spomeniku neke Nefise (962—1555). 13. Natpis na nadgrobnom spomeniku Abdulkerima, sina Hadži Sejdija (962—1555). 14. Natpis na nadgrobnom spomeniku Ferdane, kćerke Husejнове (962—1555). 15. Natpis nad ulazom u Buzadži Hadži Hasanovu džamiju (963—1555/56). 16. Natpis na nadgrobnom spomeniku Ibrahim-bega, sina Kemalbegova (964—1557). 17. Natpis nad ulazom u Ali-pašinu džamiju (968—1560/61). 18. Natpis na Ferhadiji džamiji (969—1561/62). 19. Natpis sa kisoska na Abi Hajatu (985—1577/78). 20. Natpis na nadgrobnom spomeniku Esme, kćerke Mustafine (991—1583/84). 21. Natpis na džamiji Hadže zade (995—1586/87). 22. Natpis na Hadži Osmanovom mesdžidu (1000—1592). 23. Natpis na nadgrobnom spomeniku Hasana, sina Ahmedova (1005—1597).

— MUJEZINOVIĆ, MEHMED: Nekoliko nevjerodostojnih turskih natpisa u Sarajevu. [S 5 slika.] — Naše starine, II/1954, str. 217—220.

Sadržaj: 1. Natpis na nadgrobnom spomeniku Haseći Have. 2. Natpisi na nišanima Ajni-dedeta i Šemsi-dedeta. 3. Natpis nad ulazom u Jakub-pašin mesdžid.

— MÜLER, DAV[ID] HEINR[ICH] und Julius v. Schlosser: Die Haggadah von Sarajevo. Eine spanisch-jüdische Bilderhandschrift des Mittelalters. Von —. Nebst einem Anhang von Prof. Dr. D. Kaufmann. Wien Hölder, 1898. 4°. Tafelbilder. 35 tabla.

Prikaz u Nadi, V/1899, br. 1, str. 14.

— SERGEJEVSKIJ, DIMITRIJE: Numizmatičke beleške. Napisao —. Kleine numismatische Beiträge. Von Demetrius Sergejevski. — Glasnik muzeja, XLIV/1938, sv. II, str. 23—30. [Ćir.]

Na str. 23 i 24 o nalazima rimskog novca na području Sarajeva i okoline: god. 1929 pri kopanju temelja Berze rada, god. 1931 pri kopanju temelja Srednje tehničke škole i na Gornjem Stupu [Sarajevsko polje].

— ŠIK, LAVOSLAV: Zašto skrivamo sarajevsku Hagadu? [S 1 slikom.] — Jevrejski glas, IV/1931, br. 14—15 [1 IV], str. 2—3.

— TRUHELKA, DR. ĆIRO: Zanimljiv turski novac kovan u Sarajevu. [S 2 slike.] — Glasnik Zemaljskog muzeja, I/1889, knj. 1, str. 57—59.

— TRUHELKA, DR. KIRIL: Eine türkische, in Sarajevo geprägte Münze. [S 1 slikom.] Wissenschaftliche Mittheilungen aus Bosnien und der Herzegovina [Wien], 11/1894, str. 350—351.

Prevod članka iz Glasnika Zemaljskog muzeja, I/1889.